

PRIEDAS
PROTOKOLAS DĖL NETEISĖTOS PREKYBOS TABAKO GAMINIAIS
PANAIKINIMO

Preambulė

Šio Protokolo Šalys,

atsižvelgdamos į tai, kad 2003 m. gegužės 21 d. penkiasdešimt šeštojoje Pasaulio sveikatos asamblėjos sesijoje bendru sutarimu buvo priimta PSO tabako kontrolės pagrindų konvencija, kuri įsigaliojo 2005 m. vasario 27 d.;

pripažindamos, kad PSO tabako kontrolės pagrindų konvencija yra viena iš Jungtinių Tautų Organizacijos greičiausiai ratifikuotų sutarčių ir kad ji taip pat yra pagrindinė priemonė Pasaulio sveikatos organizacijos tikslams pasiekti;

prisimindamos Pasaulio sveikatos organizacijos konstitucijos preambulę, kurioje teigiama, kad teisė būti kuo geriausios sveikatos yra viena pagrindinių kiekvieno žmogaus teisių be jokios diskriminacijos rasės, religijos, politinių įsitikinimų, ekonominio arba socialinio statuso pagrindu;

taip pat pasiryžusios teikti pirmenybę savo teisei apsaugoti visuomenės sveikatą;

labai susirūpinusios, kad neteisėta prekyba tabako gaminiais prisideda prie tabako epidemijos plitimo, o tai yra visuotinė problema, turinti rimtų padarinių visuomenės sveikatai, į kurią būtina veiksmingai, tinkamai ir visapusiškai reaguoti nacionaliniu ir tarptautiniu mastu;

taip pat pripažindamos, kad neteisėta prekyba tabako gaminiais kenkia su kainomis ir mokesčiais susijusioms priemonėms, skirtoms tabako kontrolei sustiprinti, taip padidinant galimybę įsigyti tabako gaminių ir sudarant daugiau galimybių juos įpirkti;

smarkiai susirūpinusios neigiamu poveikiu, kurį visuomenės sveikatai ir gerovei daro didesnis neteisėtai parduodamų tabako gaminių prieinamumas ir didesnės galimybės juos įpirkti, visų pirma, jauniems žmonėms, skurstantiems ir kitoms pažeidžiamoms grupėms;

labai susirūpinusios dėl neproporcingų ekonominių ir socialinių neteisėtos prekybos tabako gaminiais padarinių besivystančioms šalims ir pereinamojo laikotarpio ekonomikos šalims;

suprasdamos poreikį plėtoti mokslinius, techninius ir institucinius gebėjimus planuojant ir įgyvendinant atitinkamas nacionalines, regionines ir tarptautines priemones siekiant panaikinti bet kokią neteisėtą prekybą tabako gaminiais;

pripažindamos, kad galimybė naudotis ištekliais ir taikyti tinkamas technologijas yra labai svarbi stiprinant Šalių, visų pirma, besivystančių ir pereinamojo laikotarpio ekonomikos šalių, gebėjimą panaikinti visus neteisėtos prekybos tabako gaminiais būdus;

taip pat pripažindamos, kad nors ir yra įsteigtos laisvosios zonos teisėtai prekybai palengvinti, jos palengvino neteisėtos prekybos tabako gaminiais globalizaciją, susijusią tiek su neteisėtu kontrabandinių gaminių vežimu tranzitu, tiek su neteisėtų tabako gaminių gamyba;

taip pat pripažindamos, kad neteisėta prekyba tabako gaminiais kenkia Šalių ekonomikai ir daro neigiamą poveikį jų stabilumui ir saugumui;

taip pat žinodamos, kad iš neteisėtos prekybos tabako gaminiais gaunamas finansinis pelnas naudojamas tarpvalstybinei kriminalinei veiklai finansuoti, o tai trukdo pasiekti valdžios tikslus;

pripažindamos, kad neteisėta prekyba tabako gaminiais trukdo siekti sveikatos apsaugos tikslų, papildomai apkrauna sveikatos apsaugos sistemą ir dėl jos Šalių ekonomika patiria pelno nuostolių;

atmindamos PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos 5 straipsnio 3 dalį, kurioje Šalys susitaria, kad nustatydamos ir įgyvendindamos savo sveikatos politikos kryptis, susijusias su tabako kontrole, Šalys vadovaudamosi savo nacionaline teise stengiasi apsaugoti jas nuo komercinių ir kitų tabako pramonės interesų;

pabrėždamos, kad būtina budriai stebėti tabako pramonės ketinimus pakenkti kovos su neteisėta prekyba tabako gaminiais būdams ar juos susilpninti, taip pat pabrėždamos poreikį turėti informaciją apie tabako pramonės veiklą, kuri daro neigiamą poveikį kovos su neteisėta prekyba tabako gaminiais būdams;

atmindamos PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos 6 straipsnio 2 dalį, kurioje Šalys skatinamos atitinkamai uždrausti ar apriboti prekybą neapmokestinamais ir neapmuitinamais tabako gaminiais ir (arba) jų įvežimą iš užsienio, kai tai susiję su tarptautinėmis kelionėmis;

taip pat pripažindamos, kad tarptautinis krovinių vežimas ir jų perkrovimas yra neteisėtas prekybos tabaku ir tabako gaminiais kanalas;

atsižvelgiant į tai, kad veiksmingoms prevencijos ir kovos su neteisėta prekyba tabako gaminiais priemonėms būtinas platus tarptautinis požiūris į visus neteisėtos prekybos aspektus, įskaitant atitinkamai neteisėtą prekybą tabaku, tabako gaminiais ir gamybos įranga, taip pat glaudus bendradarbiavimas šiais aspektais;

prisimindamos ir pabrėždamos kitų susijusių tarptautinių susitarimų, kaip antai, Jungtinių Tautų konvencija prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, Jungtinių Tautų konvencija prieš korupciją ir Jungtinių Tautų konvencija dėl kovos su neteisėta narkotinių ir psichotropinių medžiagų apyvarta, svarbą ir įsipareigojimus, kurių šių konvencijų Šalys turi atitinkamai laikytis, tam tikras šių konvencijų nuostatas dėl neteisėtos prekybos tabaku, tabako gaminiais ir gamybos įranga ir skatindamos valstybes, kurios dar netapo šių susitarimų Šalimis, apsvarstyti galimybę jomis tapti;

pripažindamos poreikį užmegzti aktyvesnę PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos sekretoriato, Jungtinių Tautų narkotikų kontrolės ir nusikalstamumo prevencijos biuro bei Pasaulio muitinių organizacijos ir atitinkamai kitų organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą;

prisimindamos PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos straipsnį, kuriame Šalys, *inter alia*, pripažįsta, kad visų neteisėtos prekybos tabako gaminiais būdų, įskaitant kontrabandą ir neteisėtą gamybą, panaikinimas yra esminė tabako kontrolės veiklos sudedamoji dalis;

manydamos, kad šiuo Protokolu nesiekama spręsti su intelektinės nuosavybės teisėmis susijusių klausimų;

įsitikinusios, kad PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos papildymas išsamiu protokolu bus veiksminga ir efektyvi kovos su neteisėta prekyba tabako gaminiais ir jos rimtais padariniais priemonė,

susitaria:

I DALIS

IVADAS

1 straipsnis

Vartojamos sąvokos

1. „Tarpininkavimas“ – už užmokestį ar komisinių atlygį vykdoma agento veikla tarpininkaujant kitiems asmenims, pavyzdžiui, sudarant sutartis, perkant ar parduodant prekes.

2. „Cigaretė“ – į cigarečių popierių įvyniotas smulkinto rūkomojo tabako ritinėlis.

Ši sąvoka neapima tokių konkrečių vietinių gaminių, kaip *bidis*, *ang hoon* ir kitų panašių gaminių, kurie gali būti įvynioti į popierių ar lapus. Kaip reikalaujama pagal 8 straipsnį, sąvoka „cigaretė“ taip pat apima smulkiai supjaustytą tabaką, skirtą cigaretėms „pasidaryk pats“ susisukti.

3. „Konfiskavimas“, atitinkamai apimantis teisės praradimą, – teismo ar kitos kompetentingos institucijos įsakymu nustatytas turto netekimas visam laikui.

4. „Kontroliuojamas pristatymas“ – būdas, kuriuo leidžiama neteisėtai vežamas ar, kaip įtariama, neteisėtai vežamas, siuntas išvežti iš vienos ar daugiau valstybių teritorijos (-ų), pervežti per ar įvežti į vienos ar daugiau valstybių teritoriją (-as), jų kompetentingoms institucijoms žinant apie tai ir prižiūrint, siekiant iširti nusikaltimą ir nustatyti jame dalyvaujančių asmenų tapatybę.

5. „Laisvoji zona“ – dalis Šalies teritorijos, kurioje bet kokios įvežtos į ją prekės paprastai laikomos, kiek tai susiję su importo muitais ir mokesčiais, esančiomis už muitų teritorijos ribų.

6. „Neteisėta prekyba“ – bet kokia įstatymais uždrausta praktika ar veikla, susijusi su gamyba, vežimu, gavimu, turėjimu, platinimu, pardavimu ar pirkimu, įskaitant bet kokią tokią veiklą palengvinančią praktiką ar veiklą.

7. „Licencija“ – kompetentingos institucijos išduotas leidimas pateikus kompetentingai institucijai reikiamą prašymą ar kitus dokumentus.

8. a) „Gamybos įranga“ – įranga, kuri suprojektuota ar pritaikyta naudoti vien tik tabako gaminiams gaminti ir yra neatskiriama gamybos proceso dalis¹.

b) „Bet kuri gamybos įrangos dalis, kai tai susiję su šia įranga, reiškia bet kurią jos dalį, kurią galima atpažinti ir kuri yra tam tikra tik tabako gaminių gamyboje naudojamos gamybos įrangos dalis.

9. „Šalis“ – šio Protokolo Šalis, nebent pagal kontekstą būtų nurodyta kitaip.

10. „Asmens duomenys“ – bet kokia informacija, susijusi su fiziniu asmeniu, kurio tapatybę nustatyta ar kurio tapatybę galima nustatyti.

11. „Regioninė ekonominės integracijos organizacija“ – organizacija, sudaryta iš keleto suverenių valstybių, kuriai jos valstybės narės priskyre kompetenciją tam tikrais klausimais, įskaitant įgaliojimą priimti su šiais klausimais susijusius organizacijos valstybėms narėms privalomus sprendimus².

12. Sąvoka „tiekimu grandinė“ apima tabako gaminių gamybą ir gamybos įrangą; tabako gaminių ir gamybos įrangos įvežimą ar išvežimą; ši sąvoka Šalies sprendimu gali būti atitinkamai praplėsta ir apimti vieną ar daugiau toliau pateiktų veiklos rūšių:

a) mažmeninę prekybą tabako gaminiiais;

b) tabako auginimą, išskyrus tradicinių smulkiųjų tabako augintojų, ūkininkų ir gamintojų veiklą;

c) tabako gaminių ar gamybos įrangos vežimą komerciniais kiekiais; ir

d) didmeninę prekybą tabaku ir tabako gaminiiais ar gamybos įranga, tarpininkavimą prekiaujant tabaku ir tabako gaminiiais ar gamybos įranga, tabako ir tabako gaminių ar gamybos įrangos laikymą sandėlyje ar platinimą.

¹ Šiuo tikslu Šalys gali įtraukti nuorodą į Pasaulio muitinių organizacijos suderintą prekių aprašymo ir kodavimo sistemą, jei taikoma.

² Atitinkamai sąvokomis „nacionalinė“ ar „vidaus“ apibūdinamos ir regioninės ekonominės integracijos organizacijos.

13. „Tabako gaminiai“ – iš dalies ar visiškai iš tabako lapų žaliavos pagaminti gaminiai, skirti rūkyti, čiulpti, kramtyti ar uostyti.

14. „Ženklimas ir atsekimas“ – nuolatinė kompetentingų institucijų ar bet kurio kito jų vardu veikiančio asmens vykdoma prekių maršruto ar judėjimo tiekimo grandine, kaip nurodyta 8 straipsnyje, stebėseną ir atkūrimą.

2 straipsnis

Šio Protokolo ryšys su kitais susitarimais ir teisinėmis priemonėmis

1. PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos nuostatos, kurios taikomos jos protokolams, taikomos ir šiam Protokolui.

2. Šalys, kurios yra sudariusios PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos 2 straipsnyje minimus susitarimus, praneša per Konvencijos sekretoriatai apie tokius susitarimus Šalių susitikimui.

3. Jokia šio Protokolo nuostata nedaro poveikio nė vienos Šalies teisėms ir įsipareigojimams pagal bet kurią kitą tai Šaliai galiojančią tarptautinę konvenciją, sutartį ar tarptautinį susitarimą, kurių nuostatas ji laiko palankesnėmis siekiant neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimo.

4. Jokia šio Protokolo nuostata nedaro poveikio kitoms Šalių teisėms, įsipareigojimams ir atsakomybei pagal tarptautinę teisę, įskaitant Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą.

3 straipsnis

Tikslas

Šio Protokolo tikslas – panaikinti visus neteisėtos prekybos tabako gaminiais būdus, vadovaujantis PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos 15 straipsnio reikalavimais.

II DALIS

BENDRIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI

4 straipsnis

Bendrieji įsipareigojimai

1. Šalys, be PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos 5 straipsnyje nustatytų įsipareigojimų, įsipareigoja:

a) priimti ir įgyvendinti veiksmingas priemones šiuo Protokolu nustatyta prekių tiekimo grandinei kontroliuoti ar reguliuoti siekiant užkirsti kelią neteisėtai prekybai tokiomis prekėmis, atgrasinti nuo tokios prekybos, išaiškinti, tirti prekybos tokiomis prekėmis atvejus ir traukti baudžiamojon atsakomybėn už neteisėtą prekybą tokiomis prekėmis ir šiais tikslais bendradarbiauti tarpusavyje;

b) imtis bet kokių būtinų priemonių vadovaudamosi savo nacionaline teise, kad padidintų savo kompetentingų institucijų ir tarnybų, įskaitant muitinę ir policiją, kurios yra atsakingos už visų neteisėtos prekybos šiuo Protokolu reglamentuojamomis prekėmis būdų prevenciją, atgrasirimą nuo visų tokios prekybos būdų, tokios prekybos atvejų išaiškinimą, tyrimą, baudžiamąjį persekiojimą už tokią prekybą ir jos panaikinimą, darbo veiksmingumą;

c) priimti veiksmingas priemonės techninei pagalbai ir finansinei paramai, pajėgumų stiprinimui ir tarptautiniam bendradarbiavimui palengvinti ar gauti siekiant įgyvendinti šio Protokolo tikslus ir užtikrinti, kad kompetentingos institucijos galėtų gauti informaciją, kuria turi būti keičiamasi pagal šį Protokolą, ir saugiai ja pasikeisti;

d) glaudžiai bendradarbiauti tarpusavyje, laikydamosi savo atitinkamos nacionalinės ir administracinės teisės nuostatų, kad padidintų teisėsaugos priemonių veiksmingumą kovojant su neteisėta veikla, įskaitant vadovaujantis šio Protokolo 14 straipsniu nustatytus nusikaltimus;

e) atitinkamai bendradarbiauti ir bendrauti su atitinkamomis regioninėmis ir tarptautinėmis tarpvyriausybinėmis organizacijomis saugiai³ keisdamosi šiuo Protokolu reglamentuojama informacija siekiant remti veiksmingą šio Protokolo įgyvendinimą; ir

f) bendradarbiauti atsižvelgdamos į joms prieinamas priemones ir išteklius, kad taikydamos dvišalius ir daugiašalius finansavimo mechanizmus surinktų finansines lėšas veiksmingam šio Protokolo įgyvendinimui.

2. Šalys, įgyvendindamos savo įsipareigojimus pagal šį Protokolą, užtikrina kuo didesnę skaidrumą, susijusį su bet kokia galima jų ir tabako pramonės tarpusavio sąveika.

5 straipsnis

Asmens duomenų apsauga

Šalys, įgyvendindamos šį Protokolą, apsaugo asmens duomenis, neatsižvelgdamos į pilietybę ar gyvenamąją vietą, laikydamosi nacionalinės teisės ir atsižvelgdamos į tarptautinius su asmens duomenų apsauga susijusius standartus.

III DALIS

TIEKIMO GRANDINĖS KONTROLĖ

6 straipsnis

Licencijavimo, lygiavėčio leidimo ar kontrolės sistema

1. Siekiant įgyvendinti PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos tikslus ir panaikinti neteisėtą prekybą tabako gaminiais ir gamybos įranga, kiekviena Šalis uždraudžia tokią toliau pateikiamą bet kurio fizinio ar juridinio asmens vykdomą veiklą, išskyrus veiklą, vykdomą pagal licenciją ar lygiavertį leidimą (toliau – licencija) arba kontrolės sistemą, kurią vadovaudamasi nacionaline teise išdavė ar įgyvendino kompetentinga institucija:

a) tabako gaminių ir gamybos įrangos gamybą;

b) tabako gaminių ir gamybos įrangos įvežimą ar išvežimą.

2. Kiekviena Šalis deda pastangas išduoti leidimą tiek, kiek tai laikoma tinkama ir kai tokia veikla nedraudžiama pagal nacionalinę teisę, bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui, besiverčiančiam:

a) mažmenine prekyba tabako gaminiais;

b) tabako auginimu, išskyrus kai tai susiję su tradiciniais smulkiaisiais tabako augintojais, ūkininkais ir gamintojais;

---

³ Šalims saugiai keičiantis informacija imamasi priemonių, kad nebūtų klausomasi slapta ir kad informacija nebūtų klastojama. Kitaip tariant, informacijos, kuria Šalys keičiasi tarpusavyje, negali perskaityti ar keisti trečioji šalis.

c) tabako gaminių ar gamybos įrangos vežimu komerciniais kiekiais;

d) didmenine prekyba tabaku ir tabako gaminiiais ar gamybos įranga, tarpininkavimu prekiaujant tabaku ir tabako gaminiiais ar gamybos įranga, tabako ir tabako gaminių ar gamybos įrangos laikymu sandėlyje arba platinimu.

3. Kiekviena Šalis, siekdama užtikrinti veiksmingą licencijavimo sistemą:

a) įsteigia ar paskiria kompetentingą instituciją arba institucijas 1 dalyje nurodytos veiklos licencijoms išduoti, atnaujinti, sustabdyti, atšaukti ir (arba) paskelbti negaliojančiomis taikant šio Protokolo nuostatas ir vadovaujantis jos nacionaline teise;

b) reikalauja, kad kiekviename prašyme išduoti licenciją būtų pateikiama visa būtina informacija apie prašytoją, kuri atitinkamai turėtų apimti:

i) jei prašytojas yra fizinis asmuo, su jo tapatybe susijusią informaciją, įskaitant visą jo vardą ir pavardę, prekės ženklo pavadinimą, verslo įregistravimo numerį (jei toks yra), atitinkamus mokesčių mokėtojo registravimo numerius (jei yra) ir bet kurią kitą informaciją, kuri leistų nustatyti tapatybę;

ii) kai asmuo yra juridinis asmuo, su jo tapatybe susijusią informaciją, įskaitant visą jo pavadinimą, prekės ženklo pavadinimą, verslo įregistravimo numerį, steigimo datą ir vietą, įmonės buveinės vietą ir pagrindinės buveinės vietą, atitinkamus mokesčių mokėtojo registravimo numerius, įmonės steigimo ar jiems lygiaverčius dokumentus, jos korporacijos narius, jos direktorių ir bet kokių paskirtų teisinių atstovų vardus bei pavardes, įskaitant bet kokią kitą informaciją, kuri leistų nustatyti tapatybę;

iii) tikslią gamybos vieneto (-ų) verslo veiklos vykdymo vietą, sandėlio vietą ir prašytojo vykdomos verslo veiklos gamybos pajėgumus;

iv) išsamią informaciją apie tabako gaminius ir gamybos įrangą, dėl kurių pateikiamas prašymas, būtent, gaminio aprašymą, pavadinimą, registruotą prekės ženklą, jei yra, gamybos įrangos konstrukciją, patentuotą pavadinimą, modelį ar gamintoją ir serijos numerį;

v) aprašymą, kur bus įrengta ir naudojama gamybos įranga;

vi) su anksčiau padarytais nusikaltimais susijusius dokumentus ar prisipažinimą;

vii) visą informaciją apie banko sąskaitas atitinkamiems sandoriams atlikti ir kitą atitinkamą su mokėjimu susijusią išsamią informaciją;

viii) aprašymą, kam ketinama naudoti ir kokioje rinkoje parduoti tabako gaminius, visų pirma užtikrinant, kad tabako gaminių gamyba ar pasiūla atitiktų pagrįstai tikėtiną paklausą;

c) atitinkamai vykdo stebėseną ir renka bet kokias licencijos rinkliavas, kurias leidžiama rinkti, taip pat svarsto, kaip jas panaudoti veiksmingam licencijavimo sistemos administravimui ir jos įgyvendinimui ar visuomenės sveikatai arba bet kokiai kitai vadovaujantis nacionaline teise vykdomai veiklai užtikrinti;

d) imasi atitinkamų bet kokios su licencijavimo sistemos veikimu susijusios neteisėtos ar nesąžiningos praktikos prevencijos, išaiškinimo ir tyrimo priemonių;

e) prireikus įgyvendina tokias priemones, kaip periodinė licencijų peržiūra, atnaujinimas, tikrinimas ar auditas;

f) atitinkamai nustato licencijų galiojimo pabaigos terminą ir terminą, per kurį vėliau turi būti pateikiamas būtinas pakartotinis prašymas ar atnaujinama prašyme pateikta informacija;

g) įpareigoja bet kurį fizinį ar juridinį asmenį iš anksto pranešti kompetentingai institucijai apie bet kokią savo verslo vietos pasikeitimą arba apie bet kokią su licencijuojama veikla susijusios informacijos pasikeitimą;

h) įpareigoja bet kurį fizinį ar juridinį asmenį pranešti kompetentingai institucijai apie bet kokią įsigytą ar perleistą gamybos įrangą, kad kompetentinga institucija imtųsi atitinkamų veiksmų;

i) užtikrina, kad bet kokia tokia gamybos įranga ar jos dalis būtų sunaikinama prižiūrint kompetentingai institucijai.

4. Kiekviena Šalis užtikrina, kad jokios licencijos nebūtų perleidžiamos ir (ar) perduodamos licencijos turėtojui nepateikus atitinkamos 3 dalyje nurodytos informacijos ir be išankstinio kompetentingos institucijos pritarimo.

5. Praėjus penkeriems metams nuo šio Protokolo įsigaliojimo, Šalių susitikimas kitame savo posėdyje užtikrina, kad būtų atlikti faktais pagrįsti tyrimai, leidžiantys įsitikinti, ar įvyko kokių nors esminių su tabako gaminių gamyba susijusių pasikeitimų ir ar juos galima nustatyti ir taikyti jiems veiksmingą kontrolės mechanizmą. Šalių susitikimas tokio tyrimo pagrindu svarsto galimybę imtis atitinkamų veiksmų.

7 straipsnis

Tinkamas apdairumas

1. Kiekviena Šalis, atsižvelgdama į savo nacionalinę teisę ir PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos tikslus, reikalauja, kad visi tabako, tabako gaminių ir gamybos įrangos tiekimo grandinėje dalyvaujantys fiziniai ir juridiniai asmenys:

a) prieš įsipareigodami pradėti verslo santykius ir šiems santykiams plėtojantis rodytų atitinkamą apdairumą;

b) stebėtų prekių pardavimą savo vartotojams siekiant užtikrinti, kad parduodami kiekiai atitiktų tokių gaminių paklausą numatomoje pardavimo ar vartojimo rinkoje;

c) praneštų kompetentingoms institucijoms apie bet kokius faktus, kuriais patvirtinama, kad vartotojas vykdo bet kokią jo įsipareigojimų pagal šį Protokolą neatitinkančią veiklą.

2. Tinkamas apdairumas remiantis 1 dalimi atitinkamai laikantis nacionalinės teisės ir PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos tikslų, *inter alia*, apima vartotojo tapatybės nustatymo reikalavimus, pavyzdžiui, tokios informacijos gavimą ir atnaujinimą:

a) fakto, ar fizinis arba juridinis asmuo turi licenciją vadovaujantis 6 straipsniu, nustatymas;

b) jei vartotojas yra fizinis asmuo, su jo tapatybe susijusi informacija, įskaitant visą jo vardą ir pavardę, prekės ženklo pavadinimą, verslo įregistravimo numerį (jei yra), atitinkamus mokesčių mokėtojo registravimo numerius (jei yra) ir jo ar jos tapatybės oficialų patvirtinimą;

c) kai vartotojas yra juridinis asmuo, su jo tapatybe susijusi informacija, įskaitant visą jo pavadinimą, prekės ženklo pavadinimą, verslo įregistravimo numerį, steigimo datą ir vietą, įmonės buveinės vietą ir pagrindinę verslo vietą, atitinkamus mokesčių mokėtojo registravimo numerius, įmonės steigimo ar jiems lygiaverčių dokumentų kopijas, jo korporacijos narius, jo direktorių ir bet kokių paskirtų teisinių atstovų vardus bei pavardes, įskaitant atstovų vardus ir pavardes bei oficialų jų tapatybės patvirtinimą;

d) tabako, tabako gaminių ir gamybos įrangos numatomo naudojimo ir numatomos pardavimo rinkos aprašymas;

e) vietos, kurioje bus įrengta ir naudojama gamybos įranga, aprašymas.

3. Tinkamas apdairumas remiantis 1 dalimi gali apimti tokius vartotojo tapatybės nustatymo reikalavimus, kaip tokios informacijos gavimas ir atnaujinimas:

- a) su bet kokiais anksčiau padarytais nusikaltimais susiję dokumentai ar prisipažinimas;
- b) sandoriams naudojamų banko sąskaitų duomenys.

4. Kiekviena Šalis, remdamasi pagal 1 dalies c punktą pranešta informacija, imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų atitiktį išipareigojimams pagal šį Protokolą, kurie gali apimti Šalies jurisdikcijai priklausančio vartotojo paskelbimą užblokuotu vartotoju, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje.

8 straipsnis

Ženklimas ir atsekimas

1. Siekdamas užtikrinti tiekimo grandinę ir padėti tiriant neteisėtos prekybos tabako gaminiais atvejus, Šalys susitaria per penkerius metus nuo šio Protokolo įsigaliojimo sukurti visuotinę ženklavimo ir atsekimo sistemą, apimančią nacionalines ir (ar) regionines ženklavimo ir atsekimo sistemas ir visuotinį PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos sekretoriato išikūrusį ir visoms Šalims prieinamą dalijimosi informacija kontaktinį punktą, per kurį Šalys galėtų pateikti paklausimus ir gauti atitinkamą informaciją.

2. Kiekviena Šalis, vadovaudamasi šiuo straipsniu, sukuria jos kontroliuojamą visų tabako gaminių, kurie gaminami jos teritorijoje ar įvežami į ją, ženklavimo ir atsekimo sistemą, atsižvelgdama į savo ypatingus nacionalinius ar regioninius poreikius ir geriausią patirtį.

3. Kiekviena Šalis, siekdama veiksmingo ženklavimo ir atsekimo sistemos darbo, reikalauja, kad per penkerius metus nuo šio Protokolo įsigaliojimo tai Šaliai, kai tai susiję su cigaretėmis, ir per dešimt metų, kai tai susiję su kitais tabako gaminiais, ant visų pakelių ir pakuočių ir bet kurios išorinės pakuotės būtų priklijuoti unikalūs, saugūs ir nenuimami tapatumo nustatymo žymenys (toliau – unikalūs tapatumo nustatymo žymenys), pavyzdžiui, kodai ar banderolės.

4.1. Siekiant padėti Šalims nustatyti tabako gaminių kilmę, nukreipimo į neteisėtos prekybos kanalus punktą, jei taikoma, ir stebėti bei kontroliuoti tabako gaminių judėjimą ir jų teisinį statusą, kiekviena Šalis, kaip reikalaujama 3 dalyje, ir įgyvendindama dalį reikalavimų pagal ženklavimo ir atsekimo sistemą reikalauja, kad tiesiogiai ar per sąsają būtų prieinama tokia informacija:

- a) pagaminimo data ir vieta;
- b) gamykla;
- c) tabako gaminiams gaminti naudojama įranga;
- d) gamybos pamaina ar pagaminimo laikas;
- e) pirmojo vartotojo, kuris nėra susijęs su gamintoju, vardas ir pavardė, sąskaita faktūra, užsakymo numeris ir įrašai apie mokėjimą;
- f) numatoma mažmeninės prekybos rinka;
- g) gaminio aprašymas;
- h) bet koks laikymas sandėlyje ir siuntimas;
- i) bet kurio žinomo vėlesnio pirkėjo tapatybė; ir
- j) numatomas siuntimo maršrutas, siuntimo data, paskirties vieta, į kurią siunčiama, išvykimo punktas ir gavėjas.

4.2. a, b, g ir f (jei yra) punktuose nurodyta informacija sudaro dalį unikalių tapatumo nustatymo žymenų.

4.3. Jei f punkte nurodyta informacija ženklinant nepateikiama, Šalys, vadovaudamasi PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos 15 straipsnio 2 dalies a punktu, reikalauja įtraukti tokią informaciją.

5. Kiekviena Šalis, atsižvelgdama į šiame straipsnyje nustatytus apribojimus, reikalauja, kad 4 dalyje nustatyta informacija būtų registruojama įrašų žurnale tada, kai gamintojas pagamina ar pirmą kartą veža prekes ar kai jos įvežamos į Šalies teritoriją.

6. Kiekviena Šalis užtikrina, kad informacija, kuri turi būti registruojama pagal 5 dalį, būtų prieinama tai Šaliai per sąsają su unikaliais tapatumo nustatymo žymenimis, kurių reikalaujama pagal 3 ir 4 dalis.

7. Kiekviena Šalis užtikrina, kad vadovaujantis 6 dalimi prieinama ir vadovaujantis 5 dalimi užrašoma informacija, taip pat ir unikalūs tapatumo žymenys, kuriuose užkoduota tokia informacija, būtų pateikiama Šalies ir jos kompetentingų institucijų nustatyta ar patvirtinta forma.

8. Kiekviena Šalis užtikrina, kad pagal 5 dalį registruojama informacija būtų remiantis 9 dalimi pagal pareikalavimą prieinama bendram informacijos mainų kontaktiniam punktui per saugią elektroninę sąsają su jos nacionaliniu ir (ar) regioniniu centriniu punktu. Bendrame informacijos mainų kontaktiniame punkte sudaromas Šalių kompetentingų institucijų sąrašas ir pateikiamas visoms Šalims.

9. Kiekviena Šalis ar kompetentinga institucija:

a) turi galimybę laiku gauti 4 dalyje nurodytą informaciją, pateikdama užklausą visuotiniam informacijos mainų kontaktiniam punktui;

b) prašo tokios informacijos tik tada, kai tai būtina neteisėtos prekybos tabako gaminiais išaiškinimo ar tyrimo tikslais;

c) negali be pagrindo neduoti informacijos;

d) atsako į su 4 dalimi susijusius informacijos paklausimus, vadovaudamasi savo nacionaline teise; ir

e) abipusiu sutarimu apsaugo ir laiko konfidencialia bet kokią informaciją, kuria keičiamasi.

10. Kiekviena Šalis reikalauja, kad ženklavimo ir atsekimo sistema būtų toliau plėtojama ir plečiama taip, kad visi muitai ir atitinkami mokesčiai būtų sumokėti o, jei taikoma, kiti mokesčiai įsipareigojimai būtų vykdomi pagaminimo, įvežimo ar atleidimo nuo muitų ar akcizinių prekių kontrolės vietoje.

11. Šalys abipusiu sutarimu bendradarbiauja tarpusavyje ir su kompetentingomis tarptautinėmis organizacijomis, dalydamosi geriausia su ženklavimo ir atsekimo sistemomis susijusia patirtimi ir ją plėtodamos, įskaitant:

a) galimybių plėsti, perkelti ir įsigyti patobulintą ženklavimo ir atsekimo technologiją, įskaitant žinias, įgūdžius, pajėgumus ir patirtį, sudarymą;

b) paramą mokymo ir gebėjimų stiprinimo programoms, teikiamą Šalims, kurios išreiškia tokį poreikį; ir

c) tolesnę tabako gaminių pakelių ir pakuočių ženklavimo ir nuskaitymo technologijų plėtrą, kad 4 dalyje nurodyta informacija taptų prieinama.

12. Tabako pramonė negali vykdyti Šaliai priskirtų įsipareigojimų ir šie įsipareigojimai negali būti jai perduoti.

13. Kiekviena Šalis užtikrina, kad jos kompetentingos institucijos, prisidėdamos prie ženklavimo ir atsekimo sistemos, bendrautų su tabako pramonės ir jos interesams atstovaujančiais atstovais tik tiek, kiek tai būtina įgyvendinant šį straipsnį.

14. Kiekviena Šalis gali pareikalauti, kad tabako pramonė padengtų bet kokias su tos Šalies įsipareigojimais pagal šį straipsnį susijusias išlaidas.

9 straipsnis

Įrašai

1. Kiekviena Šalis atitinkamai reikalauja, kad visi tabako, tabako gaminių ir gamybos įrangos tiekimo grandinės veikloje dalyvaujantys fiziniai ir juridiniai asmenys darytų išsamius ir tikslius visų atitinkamų sandorių įrašus. Tokiais įrašais turi būti užtikrinama visapusiška atskaitomybė dėl Šalių tabako gaminių gamyboje naudojamų medžiagų.

2. Kiekviena Šalis atitinkamai reikalauja, kad asmenys, kuriems vadovaujantis 6 straipsniu išduodama licencija, pateiktų, kai prašoma, kompetentingoms institucijoms tokią informaciją:

a) bendrą informaciją apie rinkos apimtį, jos tendencijas, prognozes ir kitą susijusią informaciją;

b) informaciją apie prašymo pateikimo dieną licencijos turėtojo turimus, saugomus ar kontroliuojamus tabako gaminius ir sandėliuose esančią gamybos įrangą, saugomą akcizais apmokestinamų prekių ir muitinės sandėliuose laukiant tranzito ar perkrovimo arba muitų mokėjimo sustabdymo.

3. Kiekviena Šalis, kai tai susiję su tabako gaminiais ir gamybos įranga, parduotais ar pagamintais Šalies teritorijoje eksportui, arba kuriems tos Šalies teritorijoje taikoma muitų mokėjimo sustabdymo procedūra laukiant tranzito ar perkrovimo, atitinkamai reikalauja, kad asmenys, kuriems vadovaujantis 6 straipsniu išduodama licencija, išveždami prekes iš kontroliuojamų teritorijų, pateiktų, kai prašoma, išvežimo šalies kompetentingoms institucijoms (elektroniniu būdu, jei yra infrastruktūra) tokią informaciją:

a) išsiuntimo iš paskutinio punkto, kuriame gaminiai buvo fiziškai kontroliuojami, datą;

b) su siunčiamais gaminiais susijusią išsamią informaciją (įskaitant patentuotą pavadinimą, kiekį ir sandėlį);

c) numatytą siuntimo maršrutą ir paskirties vietą;

d) fizinio ar juridinio asmens (-ų), kuriam (-iems) gaminiai siunčiami, tapatybės duomenis;

e) vežimo būdą, įskaitant vežėjo tapatybės duomenis;

f) laukiamą siuntos atvykimo į numatytą paskirties vietą datą;

g) numatytą mažmeninės prekybos ar vartojimo rinką.

4. Kiekviena Šalis reikalauja, jei tai pagrįsta, kad mažmenininkai ir tabako augintojai, išskyrus tradicinius nekomerciniais pagrindais dirbančius augintojus, darytų išsamius ir tikslius visų atitinkamų jų sudaromų sandorių įrašus vadovaudamiesi Šalies nacionaline teise.

5. 1 dalies įgyvendinimo tikslais kiekviena Šalis patvirtina veiksmingas teises, vykdomąsias, administracines ar kitas priemones, reikalaujama, kad visi įrašai būtų:

a) daromi bent ketverius metus;

b) prieinami kompetentingoms institucijoms;

c) daromi kompetentingos institucijos reikalaujama forma.

6. Kiekviena Šalis atitinkamai ir laikydamosi savo nacionalinės teisės nustato keitimosi išsamia visuose vadovaujantis šiuo straipsniu daromuose įrašuose pateikiama informacija su kitomis Šalimis sistema.

7. Šalys deda bendradarbiavimo viena su kita ir su kompetentingomis tarptautinėmis organizacijomis pastangas dalydamosi informacija apie patobulintas įrašų sistemas ir jas plėtodamos.

10 straipsnis

Saugumo ir prevencinės priemonės

1. Kiekviena Šalis laikydamosi savo nacionalinės teisės ir PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos atitinkamai reikalauja, kad visi fiziniai ir juridiniai asmenys, kuriems taikomas 6 straipsnis, imtūsi reikalingų priemonių užkirsti kelią tabako gaminių nukreipimui į neteisėtos prekybos kanalus, įskaitant, *inter alia*:

a) pranešimą kompetentingoms institucijoms apie:

i) tarptautinius grynujų pinigų pervedimus nacionalinėje teisėje nustatytais sumomis ar tarptautinius mokėjimus natūra;

ii) visus „įtartinus sandorius“;

b) tabako gaminių ar gamybos įrangos tiekimą tik mastais, atitinkančiais tokių gaminių paklausą numatytoje jų mažmeninės prekybos ar vartojimo rinkoje.

2. Kiekviena Šalis, laikydamosi savo nacionalinės teisės ir PSO tabako pagrindų kontrolės konvencijos tikslų, atitinkamai reikalauja, kad fizinių ar juridinių asmenų pagal 6 straipsnį atliktus sandorius būtų leidžiama apmokėti tik sąskaitoje faktūroje nurodyta valiuta ir suma, tik teisėtais mokėjimo būdais per numatytos rinkos teritorijoje esančias finansines institucijas ir šie sandoriai nebūtų vykdomi per jokiais kitas pinigų pervedimo sistemas.

3. Bet kuri Šalis gali reikalauti, kad fizinių ar juridinių asmenų pagal 6 straipsnį atliekami mokėjimai už tabako gaminių gamybai naudojamas jos jurisdikcijoje esančias medžiagas būtų leidžiami tik sąskaitoje faktūroje nurodyta valiuta ir suma, tik teisėtais mokėjimo būdais per numatytos rinkos teritorijoje esančias finansines institucijas ir šie mokėjimai neturi būti atliekami per jokiais kitas pinigų pervedimo sistemas.

4. Kiekviena Šalis užtikrina, kad bet kokiam šio straipsnio reikalavimų pažeidimui būtų taikomos atitinkamos baudžiamosios, civilinės ar administracinės procedūros ir veiksmingos, proporcingos bei atgrasančios sankcijos, įskaitant atitinkamai licencijos sustabdymą ar atšaukimą.

11 straipsnis

Prekyba naudojant telekomunikacijų tinklus, taip pat prekyba internetu ar taikant bet kurias kitas besivystančias technologijas

1. Kiekviena Šalis reikalauja, kad visi fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie bet kokius su tabako gaminiiais susijusius sandorius sudaro naudodami telekomunikacijų tinklus, taip pat internetu ar taikydami bet kuriuos kitus besivystančiomis technologijomis pagrįstus prekybos būdus, laikytūsi visų atitinkamų šiuo Protokolu nustatytų įsipareigojimų.

2. Kiekviena Šalis svarsto mažmeninės prekybos tabako gaminiais naudojant telekomunikacijų tinklus, taip pat prekybos internetu ar taikant bet kuriuos kitus besivystančiomis technologijomis pagrįstus prekybos būdus, uždraudimą.

12 straipsnis

Laisvosios zonos ir tarptautinis tranzitas

1. Kiekviena Šalis per trejus metus nuo šio Protokolo įsigaliojimo tai Šaliai įgyvendina laisvosiose zonose veiksmingą visos tabako ir tabako gaminių gamybos ir su tabaku ir tabako gaminiais susijusių sandorių kontrolę, taikydamos visas atitinkamas šiuo Protokolu nustatytas priemonės.

2. Be to, išvežant gaminius iš laisvųjų zonų, draudžiama krauti tabako gaminius kartu su ne tabako gaminiais į tą patį konteinerį ar į bet kokį panašų vežimo vienetą.

3. Kiekviena Šalis, vadovaudamasi nacionaline teise, patvirtina ir taiko kontrolės ir tikrinimo priemonės tarptautiniam tabako gaminių ir gamybos įrangos tranzitui per jos teritoriją ar perkrovimui jos teritorijoje, laikydamosi šio Protokolo nuostatų užkirsti kelią neteisėtai prekybai tokiais gaminiais.

13 straipsnis

Neapmuitinama prekyba

1. Kiekviena Šalis įgyvendina veiksmingas priemones siekdama taikyti visas atitinkamas šio Protokolo nuostatas bet kokiai neapmuitinamai prekybai, atsižvelgdama į PSO tabako pagrindų kontrolės konvencijos 6 straipsnį.

2. Šalių susitikimas ne vėliau kaip po penkerių metų nuo šio Protokolo įsigaliojimo kitame savo posėdyje užtikrina, kad būtų atlikti faktais pagrįsti tyrimai siekiant nustatyti neteisėtos prekybos tabako gaminiais, susijusios su neapmuitinama prekyba tokiais gaminiais, mastą. Šalių susitikimas tokio tyrimo pagrindu svarsto galimybę imtis atitinkamų veiksmų.

IV DALIS

TEISĖS PAŽEIDIMAI

14 straipsnis

Neteisėtas elgesys, įskaitant baudžiamuosius nusikaltimus

1. Kiekviena Šalis, laikydamosi pagrindinių savo nacionalinės teisės principų, priima tokias teises ir kitas priemones, kurių pagrindu būtų galima nustatyti, kad bet koks toliau nurodytas elgesys pagal jos nacionalinę teisę yra neteisėtas:

a) tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos gamyba, didmeninė prekyba, tarpininkavimas prekiaujant tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga, tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos pardavimas, vežimas, platinimas, sandėliavimas, siuntimas, įvežimas ar išvežimas nesilaikant šio Protokolo nuostatų;

b) i) tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos gamyba, didmeninė prekyba, tarpininkavimas prekiaujant tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga, tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos pardavimas, vežimas, platinimas, sandėliavimas, siuntimas, įvežimas ar išvežimas nesumokėjus nustatytų maitų, mokesčių ir kitų rinkliavų ar neužklįjavus nustatytų fiskalinių

banderolių, unikalių tapatumo nustatymo žymenų ar bet kokių kitų reikalaujamų žymenų ar etikečių;

ii) bet kokia kita b dalies i punktu neregamentuojama su tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos kontrabanda ar pasikėsinimu imtis kontrabandos susijusi veikla;

c) i) bet kuris kitas neteisėtas tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos gamybos būdas ar padirbtų fiskalinių banderolių, unikalių tapatumo nustatymo žymenų ar bet kokių kitų reikalaujamų žymenų klįjavimas ant tabako pakuotės;

ii) didmeninė prekyba, tarpininkavimas prekiaujant neteisėtai pagamintu tabaku, neteisėtais tabako gaminiais ir gaminiais, ant kurių užklijuotos padirbtos fiskalinės banderolės ir (ar) kitos reikalaujami žymenys ar etiketės arba neteisėta gamybos įranga, neteisėtai pagaminto tabako, neteisėtų tabako gaminių ir gaminių, ant kurių užklijuotos padirbtos fiskalinės banderolės ir (ar) kiti reikalaujami žymenys ar etiketės arba neteisėtos gamybos įrangos pardavimas, vežimas, platinimas, sandėliavimas, siuntimas, įvežimas ar išvežimas;

d) tabako gaminių ir ne tabako gaminių sumaišymas jiems judant tiekimo grandine norint paslėpti ar užmaskuoti tabako gaminius;

e) tabako gaminių ir ne tabako gaminių sumaišymas, kai nesilaikoma šio Protokolo 12 straipsnio 2 dalies;

f) tabako gaminių pardavimas naudojant telekomunikacijų tinklus, taip pat internetu ar taikant bet kuriuos kitus besivystančių technologijų taikymu pagrįstus būdus, kai nesilaikoma šio Protokolo nuostatų;

g) tabakas, tabako gaminiai ar gamybos įranga įsigijami asmens, kuriam pagal 6 straipsnį išduotas leidimas, iš asmens, kuriam pagal 6 straipsnį turėtų būti išduotas leidimas, bet taip nėra;

h) trukdymas bet kokiam valstybės tarnautojui ar įgaliotam pareigūnui atlikti pareigas, susijusias su neteisėtos prekybos tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga prevencija, atgrasinimu nuo tokios prekybos, tokios prekybos atvejų išaiškinimu, tyrimu ar panaikinimu;

i) i) bet koks faktais pagrįstas melagingas, klaidinantis ar neišsamus pareiškimas, pateiktas valstybės tarnautojui ar įgaliotam pareigūnui jam atliekant pareigas, susijusias su neteisėtos prekybos tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga prevencija, atgrasinimu nuo tokios prekybos, tokios prekybos atvejų išaiškinimu, tyrimu ar panaikinimu, kai tai neprieštarauja teisei neduoti parodymų prieš save;

ii) pildant oficialias deklaracijų formas pateiktas klaidingas tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos aprašymas, kiekis ar vertė arba klaidingai pateikta bet kuri kita protokole nurodyta informacija siekiant:

a) išvengti taikomų muitų, mokesčių ir kitų rinkliavų; ar

b) pažeisti bet kokias kontrolės priemones, kuriomis siekiama užkirsti kelią neteisėtai prekybai tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga, atgrasinti nuo tokios prekybos, išaiškinti, tirti ar panaikinti tokią prekybą;

iii) šiuo Protokolu reglamentuojamų registravimo žurnalų nebuvimas ir turimų žurnalų netvarkymas ar klaidingų įrašų pateikimas;

j) pinigų iš neteisėtos veiklos, kuri pagal 2 dalį pripažįstama baudžiamuoju nusikaltimu, plovimas.

2. Kiekviena Šalis, laikydamosi pagrindinių savo nacionalinės teisės principų, nusprendžia, koks 1 dalyje nurodytas šio Protokolo nuostatų neatitinkantis neteisėtas elgesys ar bet kuris kitas su

neteisėta prekyba tabaku, tabako gaminiais ir gamybos įranga susijęs elgesys yra nusikaltimas ir prireikus priima teisėkūros priemonės arba imasi kitų priemonių tokiam sprendimui įgyvendinti.

3. Kiekviena Šalis praneša šio Protokolo sekretoriatui apie tai, kurią 1 ir 2 dalyse nurodytą neteisėtą veiklą ta Šalis nusprendė laikyti baudžiamuoju nusikaltimu remiantis 2 dalimi ir pateikia sekretoriatui savo įstatymų, kuriais įgyvendinama 2 dalis, ar bet kokių vėlesnių jų pakeitimų kopijas arba jų aprašymus.

4. Siekiant sustiprinti tarptautinį bendradarbiavimą kovojant su baudžiamaisiais nusikaltimais, susijusiais su neteisėta prekyba tabaku, tabako gaminiais ir gamybos įranga, Šalys skatinamos peržiūrėti savo pinigų plovimo, abipusės teisinės pagalbos ir ekstradicijos srities nacionalinę teisę, atsižvelgdamos į atitinkamas tarptautines konvencijas, kurių Šalys jos yra, kad užtikrintų, jog nacionalinė teisė būtų veiksminga įgyvendinant šio Protokolo nuostatas.

15 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Kiekviena Šalis, laikydamosi savo teisinių principų, prireikus priima priemones juridinių asmenų atsakomybei už neteisėtą veiklą, įskaitant vadovaujantis šio Protokolo 14 straipsniu pripažintus baudžiamuosius nusikaltimus, nustatyti.

2. Atsižvelgiant į kiekvienos Šalies teisinius principus, juridiniams asmenims gali būti taikoma baudžiamoji, civilinė ar administracinė atsakomybė.

3. Tokia atsakomybe neapribojama fizinių asmenų, kurie vertėsi neteisėta veikla ar įvykdė baudžiamuosius nusikaltimus, kaip nustatyta vadovaujantis nacionaliniais įstatymais bei kitais teisės aktais ir šio Protokolo 14 straipsniu, atsakomybė.

16 straipsnis

Baudžiamasis persekiojimas ir sankcijos

1. Kiekviena Šalis, vadovaudamosi savo nacionaline teise, prireikus priima priemones užtikrinti, kad fiziniams ir juridiniams asmenims, kurie yra atsakingi už neteisėtą veiklą, įskaitant vadovaujantis 14 straipsniu nustatytus baudžiamuosius nusikaltimus, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos, įskaitant pinigines nuobaudas.

2. Kiekviena Šalis deda pastangas užtikrinti, kad bet kokie kieno nors nuožiūra pagal jos nacionalinę teisę vykdomi su asmenų baudžiamuoju persekiojimu už neteisėtą elgesį susiję teisiniai įgaliojimai, įskaitant vadovaujantis 14 straipsniu nustatytus baudžiamuosius nusikaltimus, būtų vykdomi siekiant kuo didesnio teisėsaugos priemonių veiksmingumo, kai tai susiję su tokiu neteisėtu elgesiu, įskaitant baudžiamuosius nusikaltimus, ir deramai atsižvelgiant į poreikį atgrasinti nuo tokio neteisėto elgesio, įskaitant ir nusikaltimus.

3. Jokia šio Protokolo nuostata neturi poveikio principui, kad neteisėto elgesio, įskaitant vadovaujantis šiuo Protokolu nustatytus baudžiamuosius nusikaltimus, ir taikytinų teisinių gynybos priemonių ar kitų elgesio teisėtumą reglamentuojančių teisinių principų aprašymo teisė paliekama Šalies nacionalinės teisės sričiai ir kad už tokį neteisėtą elgesį, įskaitant ir baudžiamuosius nusikaltimus, vadovaujantis šia teise turi būti vykdomas baudžiamasis persekiojimas ir taikomos sankcijos.

17 straipsnis

Sulaikymo mokėjimai

Šalys, vadovaudamosi savo nacionaline teise, svarsto galimybę priimti teises ir imtis kitokių priemonių, kurios gali būti reikalingos, įgalinti kompetentingas institucijas surinkti sumą, proporcingą mokesčiams ir muitams, kurių nesumokėjo sulaikyto tabako, tabako gaminių ir (ar) gamybos įrangos augintojas, gamintojas, platintojas, importuotojas ar eksportuotojas.

18 straipsnis

Realizavimas ar sunaikinimas

Visas konfiskuotas tabakas, tabako gaminiai ir gamybos įranga turi būti sunaikinti aplinkai nekenksmingiausiu būdu arba realizuojami vadovaujantis nacionaline teise.

19 straipsnis

Specialieji tyrimo būdai

1. Kiekviena Šalis, jei tai neprieštaruja jos nacionalinės teisės sistemos principams, pagal savo galimybes ir savo nacionalinėje teisėje nustatytais sąlygomis imasi reikiamų priemonių, kad leistų kompetentingoms institucijoms jos teritorijoje deramai vykdyti kontroliuojamą vežimą ir, kai ji mano, kad tai tinkama, taikyti kitus specialiuosius tyrimo būdus, pavyzdžiui, elektroninį ar kitokį stebėjimą ir slaptąsias operacijas, padedančias veiksmingai kovoti su neteisėta prekyba tabaku, tabako gaminiiais ar gamybos įranga.

2. Tam, kad vadovaujantis 14 straipsniu būtų galima tirti nustatytus baudžiamuosius nusikaltimus, Šalys, bendradarbiaujant tarptautiniu lygiu, skatinamos prireikus sudaryti atitinkamas dvišales ar daugiašales sutartis ar susitarimus dėl 1 dalyje nurodytų būdų taikymo.

3. Jei nesudaromos 2 dalyje nustatytos sutartys ar susitarimai, sprendimai dėl specialiųjų tyrimo būdų taikymo tarptautiniu lygiu turi būti priimami atsižvelgiant į kiekvieną individualų atvejį ir prireikus atsižvelgiant į finansines sutartis ir susitarimus, kai tai susiję su suinteresuotų Šalių jurisdikcijos įgyvendinimu.

4. Šalys pripažįsta tarptautinio bendradarbiavimo ir pagalbos šioje srityje svarbą bei poreikį ir bendradarbiauja viena su kita bei su tarptautinėmis organizacijomis stiprindamos gebėjimus šio straipsnio tikslams pasiekti.

V DALIS

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

20 straipsnis

Keitimasis bendra informacija

1. Šalys, siekdamas įgyvendinti šio Protokolo tikslus, praneša pagal PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos įgyvendinimo ataskaitų teikimo reikalavimą atitinkamą informaciją laikydamosi nacionalinės teisės ir atitinkamai, *inter alia*, tokiais klausimais:

a) apibendrinta forma pateikiama išsami informacija apie tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos konfiskavimą, konfiskuotų prekių kiekį ir vertę, gaminių aprašymą, gamybos datas ir vietas, taip pat apie nuslėptus mokesčius;

b) tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos įvežimas, išvežimas, vežimas tranzitu bei apmokestintas ir neapmuitinamas pardavimas, taip pat pagaminto tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos kiekis ar vertė;

c) neteisėtos prekybos tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga tendencijos, neteisėtai prekybai tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga naudojami prekių slėpimo būdai ir veiklos metodai (*modi operandi*); ir

d) bet kokia kita atitinkama Šalių susitarimu nustatyta informacija.

2. Šalys bendradarbiauja viena su kita ir su kompetentingomis tarptautinėmis organizacijomis, kad sustiprintų Šalių gebėjimus informacijos rinkimo ir informacijos mainų srityje.

3. Šalys laiko minėtą informaciją konfidencialia ir skirtą naudotis tik Šalims, nebent informaciją siunčianti Šalis nurodytų kitaip.

21 straipsnis

Keitimasis įgyvendinimo informacija

1. Šalys, laikydamosi nacionalinės teisės ar bet kurių kitų taikomų tarptautinių sutarčių, atitinkamai savo iniciatyva ar prašant Šaliai, kuri deramai pagrindžia, kad tokia informacija yra būtina neteisėtai prekybai tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga išaiškinti arba tirti, keičiasi tokia informacija:

a) įrašai apie licencijų išdavimą suinteresuotiems fiziniams ir juridiniams asmenims;

b) informacija apie su neteisėta prekyba tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga susijusių asmenų tapatybės nustatymą, jų stebėjimą ir persekiojimą;

c) įrašai apie tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą;

d) įrašai apie mokėjimus už tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos įvežimą, išvežimą ar neapmokestinamą pardavimą;

e) išsami informacija apie tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos konfiskavimą (įskaitant atitinkamai su byla susijusią informaciją apie konfiskuoto tabako, tabako gaminių ar gamybos įrangos kiekį ir vertę, gaminių aprašymą, susijusius subjektus, gamybos datą ir vietą) ir veiklos metodus (*modi operandi*) (įskaitant transporto priemones, slėpimą, maršruto parinkimą ir išaiškinimą).

2. Pagal šį straipsnį iš Šalių gauta informacija naudojama vien tik šio Protokolo tikslams įgyvendinti. Šalys gali nurodyti, kad tokia informacija negali būti perduota be Šalies, kuri ją pateikė, sutikimo.

22 straipsnis

Keitimasis informacija: slaptumas ir informacijos apsauga

1. Kiekviena Šalis paskiria kompetentingas nacionalines institucijas, kurioms teikiami 20, 21 ir 24 straipsniuose nurodyti duomenys ir praneša Šalims per Konvencijos sekretoriataus apie tokį paskyrimą.

2. Informacija pagal šį Protokolą keičiamasi laikantis nacionalinės teisės reglamentuojamų slaptumo ir privatumo nuostatų. Šalys abipusiu susitarimu saugo bet kokią įslaptintą informaciją, kuria keičiamasi.

23 straipsnis

Pagalba ir bendradarbiavimas: mokymas, techninė pagalba ir bendradarbiavimas mokslo, techniniais ir technologiniais klausimais

1. Šalys abipusiu susitarimu bendradarbiauja viena su kita ir su kompetentingomis institucijomis bei regioninėmis organizacijomis ar per jas, teikdamos mokymo, techninę pagalbą ir bendradarbiaudamos mokslo, techniniais ir technologiniais klausimais, kad įgyvendintų šio Protokolo tikslus. Tokia pagalba gali apimti profesinės patirties ar atitinkamos technologijos perdavimą informacijos rinkimo, teisėsaugos, ženklinimo ir atsekimo, informacijos valdymo, asmens duomenų apsaugos, uždraudimo, elektroninio stebėjimo, teismo medicinos ekspertizės, abipusės teisinės pagalbos ir ekstradicijos srityse.

2. Šalys gali atitinkamai sudaryti dvišales, daugiašales ir bet kokias kitas sutartis ar susitarimus siekdamos skatinti mokymą, techninę pagalbą ir bendradarbiavimą mokslo, techniniais ir technologiniais klausimais, atsižvelgdamos į Šalių, kurios yra besivystančios ir pereinamosios ekonomikos šalys, poreikius.

3. Šalys atitinkamai bendradarbiauja plėsdamos ir tirdamos galimybes, kad nustatytų tikslią konfiskuoto tabako ir tabako gaminių geografinę kilmę.

24 straipsnis

Pagalba ir bendradarbiavimas: nusikaltimų tyrimas ir baudžiamasis persekiojimas

1. Šalys vadovaudamosi savo nacionaline teise imasi atitinkamai visų reikalingų priemonių siekdamos sustiprinti bendradarbiavimą pagal daugiašalius, regioninius ar dvišalius susitarimus dėl su neteisėta prekyba tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga besiverčiančių fizinių ar juridinių asmenų veiklos prevencijos, išaiškinimo, tyrimo, baudžiamojo persekiojimo ir baudimo už tokią veiklą.

2. Kiekviena Šalis užtikrina, kad administracinės, reguliavimo, teisėsaugos ir kitos institucijos, kovojančios su neteisėta prekyba tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga (įskaitant, kai tai leidžiama pagal nacionalinę teisę, ir teismines institucijas), bendradarbiautų ir nacionaliniu bei tarptautiniu lygmeniu keistųsi atitinkama informacija laikydamosi jos nacionalinėje teisėje nustatytų sąlygų.

25 straipsnis

Suverenumo apsauga

1. Šalys vykdo savo įsipareigojimus pagal šį Protokolą nuosekliai laikydamosi valstybių suverenos lygybės ir teritorinio vientisumo bei nesikišimo į kitų valstybių vidaus reikalus principų.

2. Jokia šio Protokolo nuostata nesuteikiama Šaliai teisė kitos valstybės teritorijoje vykdyti jurisdikciją ir atlikti funkcijas, kurios pagal tos kitos valstybės nacionalinę teisę išimtinai priklauso tos kitos valstybės, šios Konvencijos Šalies, institucijoms.

26 straipsnis

Jurisdikcija

1. Kiekviena Šalis priima tokias priemones, kurios gali būti reikalingos nustatyti jos jurisdikciją nagrinėti pagal 14 straipsnį nustatytus baudžiamuosius nusikaltimus, kai:

a) nusikaltimas įvykdomas tos Šalies teritorijoje; ar

b) nusikaltimas padaromas laive, kuris įvykdant nusikaltimą plaukioja su tos Šalies vėliava, arba orlaivyje, kuris registruotas pagal tos Šalies įstatymus.

2. Atsižvelgiant į 25 straipsnį, Šalis taip pat gali nustatyti savo jurisdikciją nagrinėti bet kurį tokį baudžiamąjį nusikaltimą, kai:

a) nusikaltimas įvykdomas tos Šalies atžvilgiu;

b) nusikaltimą įvykdo tos Šalies pilietis ar asmuo be pilietybės, kuris (-i) įprastai gyvena jos teritorijoje; ar

c) nusikaltimas yra vienas iš vadovaujantis 14 straipsniu nustatytų nusikaltimų ir įvykdomas už Šalies teritorijos ribų, siekiant jos teritorijoje įvykdyti vadovaujantis 14 straipsniu nustatytą nusikaltimą.

3. Kad būtų įgyvendinti 30 straipsnio tikslai, kiekviena Šalis priima tokias priemones, kurios gali būti reikalingos nustatyti jos jurisdikciją nagrinėti pagal 14 straipsnį nustatytus baudžiamuosius nusikaltimus, kai tariamas nusikaltėlis yra jos teritorijoje ir Šalis neperduoda tokio asmens vien tik tuo pagrindu, kad jis (ji) yra vienas (-a) jos piliečių.

4. Taip pat kiekviena Šalis gali priimti tokias priemones, kurios gali būti reikalingos siekiant nustatyti jos jurisdikciją nagrinėti pagal 14 straipsnį nustatytus baudžiamuosius nusikaltimus, kai tariamas nusikaltėlis yra jos teritorijoje ir Šalis jo (jos) neperduoda.

5. Jei Šaliai, įgyvendinančiai savo jurisdikciją pagal 1 ar 2 dalį, pranešta arba ji kitaip sužinojo, kad viena ar daugiau kitų Šalių atlieka tyrimą, vykdo baudžiamąjį persekiojimą ar teisinį procesą, susijusius su tokiu pat elgesiu, šių Šalių kompetentingos institucijos atitinkamai konsultuojasi viena su kita, kad galėtų koordinuoti savo veiksmus.

6. Nepažeidžiant bendros tarptautinės teisės normų, šiuo Protokolu nepanaikinama galimybė Šaliai vykdyti bet kokią pagal jos nacionalinę teisę nustatytą baudžiamąją jurisdikciją.

27 straipsnis

Bendradarbiavimas teisėsaugos srityje

1. Kiekviena Šalis, laikydamosi savo atitinkamos nacionalinės teisinės ir administracinės tvarkos nuostatų, priima veiksmingas priemones, kad:

a) sustiprintų, o prireikus sukurtų kompetentingų institucijų, agentūrų ir tarnybų tarpusavio bendravimo kanalus, taip palengvindamos saugų ir greitą keitimąsi informacija, susijusia su visais pagal 14 straipsnį nustatytų baudžiamųjų nusikaltimų aspektais;

b) užtikrintų veiksmingą kompetentingų institucijų, agentūrų, muitinių, policijos ir kitų teisėsaugos tarnybų tarpusavio bendradarbiavimą;

c) bendradarbiautų su kitomis Šalimis atliekant tyrimą, susijusį su konkrečiais pagal 14 straipsnį nustatytais baudžiamaisiais nusikaltimais dėl:

i) įtariamų dalyvaujant tokiuose nusikaltimuose asmenų tapatybės, buvimo vietos ir veiklos ar kitų susijusių asmenų buvimo vietos;

ii) iš nusikalstamos veiklos gautų pajamų ar turto, įgyto įvykdžius tokius nusikaltimus, judėjimo;

iii) tokiems nusikaltimams įvykdyti naudotų ar ketinamų naudoti turto, įrangos ar kitų priemonių judėjimo;

d) prireikus analizės ar tyrimo tikslams tiekty reikalingas medžiagas ar reikalingą jų kiekį;

e) sudaryty galimybes veiksmingai koordinuoti kompetentingų institucijų, agentūrų ir tarnybų tarpusavio veiksmus ir skatintų darbuotojų ir kitų ekspertų mainus, įskaitant ryšių palaikymo pareigūnų siuntimą pagal dvišales suinteresuotų Šalių tarpusavio sutartis ar susitarimus;

f) keistųsi su kitomis Šalimis atitinkama informacija apie konkrečias fizinių ar juridinių asmenų darant tokius nusikaltimus naudojamas priemones ir taikomus metodus, įskaitant atitinkamai maršrutus ir transporto priemones ir tapatybės klastojimą, pakeistų ar suklastotų dokumentų naudojimą ar kitas jų veiklos slėpimo priemones; ir

g) keistųsi atitinkama informacija ir koordinuotų administracines ir kitas priemones, kurių imamasi prireikus iš anksto nustatyti vadovaujantis 14 straipsniu pripažintus baudžiamuosius nusikaltimus.

2. Šalys, siekdamos įgyvendinti šį Protokolą, svarsto galimybę sudaryti dvišales sutartis ar susitarimus dėl tiesioginio jų teisėsaugos tarnybų tarpusavio bendradarbiavimo ir, jei tokios sutartys ar susitarimai jau yra sudaryti, atitinkamo jų pakeitimo. Jei suinteresuotos Šalys nesudariusios tokių tarpusavio sutarčių ar susitarimų, jos gali laikyti šį Protokolą abipusio su šiuo Protokolu reglamentuojamais nusikaltimais susijusio bendradarbiavimo teisėsaugos srityje pagrindu. Šalys prireikus visapusiškai naudojasi sutartimis ar susitarimais, įskaitant tarptautines ar regionines organizacijas, kad sustiprintų savo teisėsaugos tarnybų tarpusavio bendradarbiavimą.

3. Šalys deda pastangas bendradarbiauti pagal savo galimybes reaguodamos į tarptautinę neteisėtą prekybą tabako gaminiais, vykdomą naudojant šiuolaikines technologijas.

28 straipsnis

Abipusė administracinė pagalba

Šalys, laikydamosi savo atitinkamų nacionalinių teisinės ir administracinės sistemų reikalavimų, teikia viena kitai, kai to prašoma arba savo pačių iniciatyva, informaciją, kad užtikrintų tinkamą muitinės ir kitų atitinkamų įstatymų taikymą užkertant kelią neteisėtai prekybai tabaku, tabako gaminiais ar gamybos įranga, išaiškinant, tiriant tokios prekybos atvejus, traukiant baudžiamojon atsakomybėn už ją ir su ja kovojant. Šalys laiko minėtą informaciją konfidencialia ir skirtą naudotis tik Šalims, nebent siunčiančioji Šalis nurodytų kitaip. Tokia informacija gali apimti:

a) informaciją apie naujas muitų ar kitas poveikio priemones, kurių veiksmingumas buvo patvirtintas;

b) informaciją apie naujas vertimosi neteisėta prekyba tabaku, tabako gaminiais ir gamybos įranga tendencijas, priemones ir būdus;

c) informaciją apie prekes, kurios, kaip žinoma, buvo neteisėtos prekybos tabaku, tabako gaminiais ir gamybos įranga objektas, taip pat išsamią informaciją, susijusią su tokių prekių aprašymu, pakuote, vežimu ir sandėliavimu ir tokioms prekėms taikomas priemones;

d) informaciją apie fizinius ir juridinius asmenis, kurie, kaip žinoma, įvykdė vadovaujantis 14 straipsniu nustatytą nusikaltimą ar buvo tokio nusikaltimo bendrininkais; ir

e) bet kokius kitus duomenis, kurie padėtų paskirtoms tarnyboms įvertinti riziką kontrolės ir kitokio poveikio tikslais.

29 straipsnis

Abipusė teisinė pagalba

1. Šalys teikia viena kitai kuo didesnę abipusę teisinę pagalbą tiriant, vykdant baudžiamąjį persekiojimą ir dalyvaujant teismo bylose, susijusiose su vadovaujantis šio Protokolo 14 straipsniu nustatytais baudžiamaisiais nusikaltimais.

2. Abipusę teisinę pagalbą teikiama kuo didesniu mastu laikantis atitinkamų prašomosios Šalies įstatymų, sutarčių ir susitarimų, kai tai susiję su tyrimu, baudžiamuoju persekiojimu ir teismo bylomis dėl nusikaltimų, už kuriuos asmenys, vadovaujantis šio Protokolo 15 straipsniu, gali būti patraukti atsakomybėn prašančiojoje Šalyje.

3. Vadovaujantis šiuo straipsniu teikiamos abipusės teisinės pagalbos gali būti prašoma prireikus:

a) gauti asmenų parodymus ir pareiškimus;

b) gauti teismo dokumentus;

c) atlikti kratas ir poėmius, taip pat areštuoti turtą;

d) s ištirti objektus ir vietas;

e) taip pat informacijos, daiktinių įrodymų ir ekspertų vertinimo teikimo tikslais;

f) originalų ar atitinkamų patvirtintų dokumentų ir duomenų įrašų kopijų, įskaitant valdžios institucijų duomenis, bankų, finansinius, įmonių ar verslo duomenis, teikimo tikslais;

g) siekiant įrodymų rinkimo tikslais nustatyti ar atsekti nusikalstamu būdu gautas pajamas, įgytą turtą, nusikaltimo priemones ar kitus daiktus;

h) siekiant sudaryti galimybes asmenims savanoriškai pasirodyti prašančiojoje Šalyje;

i) siekiant suteikti bet kokią kitą pagalbą, kuri neprieštarauja prašomosios Šalies nacionalinei teisei.

4. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis įsipareigojimams pagal bet kurią kitą dvišalę ar daugiašalę sutartį, kuria visiškai ar iš dalies reglamentuojama ar bus reglamentuojama abipusė teisinė pagalba.

5. Remiantis abipusiškumo principu, 6–24 dalys taikomos pagal šį straipsnį pateiktiems prašymams, jei atitinkamų Šalių nesaisto sutartis ar tarpvyriausybini susitarimas dėl teisinės pagalbos teikimo. Jei Šalys saistomos tokios sutarties ar tarpvyriausybinių sutarties, taikomos atitinkamos tos sutarties ar tarpvyriausybinių sutarties nuostatos, nebent Šalys susitaria, užuot taikiusios šias nuostatas, taikyti 6–24 dalis. Šalys skatinamos kuo labiau taikyti šias dalis, jei jos palengvina bendradarbiavimą.

6. Šalys paskiria centrinę instituciją, kuri atsako už abipusės teisinės pagalbos prašymų priėmimą ir jų vykdymą arba prašymų perdavimą vykdyti savo kompetentingoms institucijoms ir turi tam įgaliojimą. Jei Šalyje yra tam tikras regionas ar teritorija, kurioje įgyvendinama atskira teisinės pagalbos sistema, ta Šalis gali paskirti atskirą centrinę instituciją, kuri tame regione ar teritorijoje vykdys tokią pat funkciją. Centrinės institucijos užtikrina, kad gauti prašymai būtų greitai ir tinkamai įvykdyti ar perduoti. Kai centrinė institucija perduoda prašymą vykdyti kompetentingai institucijai, ji skatina kompetentingą instituciją tai atlikti greitai ir tinkamai. Kiekviena Šalis, prisijungdama prie šio Protokolo, jį priimdama, jam pritardama, oficialiai jį patvirtindama ar ratifikuodama, praneša Konvencijos sekretoriui apie šiuo tikslu paskirtą centrinę instituciją. Abipusės teisinės pagalbos prašymus perduoda ir bet kokius su jais susijusius pranešimus siunčia Šalių paskirtos centrinės institucijos. Šiuo reikalavimu nepažeidžiama Šalies teisė reikalauti, kad tokie prašymai ir pranešimai būtų jai siunčiami diplomatiniais kanalais, o neatidėliotomis aplinkybėmis, jei Šalys susitaria ir jei įmanoma, per atitinkamas tarptautines organizacijas.

7. Prašymai pateikiami raštu arba, kai įmanoma, bet kokiomis kitomis priemonėmis, kuriomis galima padaryti rašytinę kopiją, prašomajai Šaliai priimtina kalba ir sąlygomis, kurios leistų Šaliai nustatyti jo autentiškumą. Apie kiekvienai Šaliai priimtina kalbą ar kalbas turi būti pranešama Konvencijos sekretoriui tai Šaliai prisijungiant prie šio Protokolo, jį priimant, jam pritariant, jį formaliai patvirtinant ar ratifikuojant. Neatidėliotinomis aplinkybėmis ir jei Šalys susitaria, prašymai gali būti teikiami žodžiu, tačiau nedelsiant jie turi būti patvirtinti raštu.

8. Abipusės teisinės pagalbos prašyme pateikiama:

- a) informacija, kuria patvirtinamas prašymą pateikiančios institucijos tapatumas;
- b) informacija apie su prašymu susijusio tyrimo, baudžiamojo persekiojimo ar teismo bylos dalyką ir pobūdį ir tokį tyrimą atliekančios, baudžiamąjį persekiojimą vykdančios ar teismo bylą nagrinėjančios institucijos pavadinimas ir funkcijos;
- c) atitinkamų faktų santrauka, išskyrus kai tai susiję su prašymais gauti teismo dokumentus;
- d) prašomos pagalbos aprašymas ir išsami informacija apie bet kokią konkrečią tvarką, kurios laikytis pageidauja prašančioji Šalis;
- e) jei įmanoma, informacija apie bet kurio susijusio asmens tapatybę, buvimo vietą ir tautybę;
- f) informacija apie tikslą, kuriam pasiekti prašoma įrodymų, informacijos ar veiksmų;
- g) informacija apie su baudžiamaisiais nusikaltimais ir bausmėmis už juos susijusios nacionalinės teisės nuostatas.

9. Prašomoji Šalis gali pareikalauti papildomos informacijos, kai tai atrodo būtina prašymui įvykdyti vadovaujantis jos nacionaline teise ir kai ji gali palengvinti prašymo įvykdymą.

10. Prašymas įvykdomas vadovaujantis prašomosios Šalies nacionaline teise ir, kiek tai neprieštarauja prašomosios Šalies nacionalinei teisei ir kai įmanoma, vadovaujantis prašyme nurodyta tvarka.

11. Prašančioji Šalis neperduoda ir nenaudoja prašomosios Šalies pateiktos informacijos ar įrodymų kitiems nei prašyme nurodyti tyrimai, baudžiamasis persekiojimas ar teismo bylos, jei tam neduotas prašomosios Šalies sutikimas. Jokia šios dalies nuostata neužkertama galimybė Šaliai nagrinėjant bylą atskleisti informaciją ar įrodymus, kuriais įrodomas kaltinamojo nekaltumas. Pastaruoju atveju prašančioji Šalis prieš atskleisdama informaciją praneša apie tai prašomajai Šaliai ir, jei jos prašoma, tariasi su prašomąja Šalimi. Jei konkrečiomis išskirtinėmis aplinkybėmis iš anksto pranešti neįmanoma, prašančioji Šalis nedelsdama praneša prašomajai Šaliai apie informacijos atskleidimą.

12. Prašančioji Šalis gali pareikalauti, kad prašomoji Šalis laikytų paslapyje prašymo pateikimo faktą ir jo dalyką, išskyrus, kiek tai būtina prašymui įvykdyti. Jei prašomoji Šalis negali laikytis slaptumo reikalavimo, ji skubiai praneša apie tai prašančiajai Šaliai.

13. Kai tik įmanoma ir kai tai atitinka pagrindinius nacionalinės teisės principus, kai asmuo yra Šalies teritorijoje ir kitos Šalies teismo institucijos turi išklausti jo, kaip liudininko ar eksperto, parodymus, pirmoji Šalis gali kitai Šaliai prašant leisti, kad parodymai būtų išklausti vaizdo konferencijoje, jei neįmanoma, kad atitinkamas asmuo pats atvyktų į prašančiosios Šalies teritoriją. Šalys gali susitarti, kad posėdį rengtų prašančiosios Šalies institucija ir jame dalyvautų prašomosios Šalies teismo institucijos atstovai.

14. Teikti abipusę teisinę pagalbą gali būti atsisakoma:

- a) jei prašymas pateikiamas nesilaikant šio straipsnio;
- b) jei prašomoji Šalis mano, kad yra tikimybė, jog prašymo įvykdymas pažeis jos suverenumą, saugumą, viešąją tvarką (*ordre public*) ar kitus esminius interesus;

c) jei prašomosios Šalies institucijoms pagal nacionalinę teisę būtų draudžiama įvykdyti prašomą veiksmą dėl bet kokio panašaus nusikaltimo, jei toks nusikaltimas būtų tyrimo, baudžiamojo persekiojimo ar teismo nagrinėjimo objektas pagal jos pačios jurisdikciją;

d) jei prašymas susijęs su nusikaltimu, už kurį didžiausia numatyta bausmė prašomojoje Šalyje yra mažesnė nei dveji metai įkalinant ar taikant kitą laisvės atėmimo būdą ar, jei prašomosios Šalies manymu, pagalbos teikimas būtų našta jos ištekliams, neproporcinga nusikaltimo sunkumui; ar

e) jei tai prieštarautų prašomosios Šalies teisinei sistemai, susijusiai su abipuse teisine pagalba prašymui patenkinti.

15. Bet koks atsisakymas suteikti abipusę teisinę pagalbą turi būti pagrįstas.

16. Šalis negali atsisakyti teikti abipusę teisinę pagalbą pagal šį straipsnį remdamasi banko paslaptimi.

17. Šalis negali atsisakyti patenkinti abipusės teisinės pagalbos prašymo vien tik tuo pagrindu, kad manoma, jog nusikaltimas laikomas susijusiu ir su fiskaliniais klausimais.

18. Šalis gali atsisakyti teikti abipusę teisinę pagalbą pagal šį straipsnį, jei nėra dvigubo baudžiamumo sąlygos. Tačiau prašomoji Šalis gali teikti pagalbą, kai mano, jog tai tinkama ir tiek, kiek ji savo nuožiūra nusprendžia, neatsižvelgdama į tai, ar nusikalstamas elgesys pagal prašomosios Šalies nacionalinę teisę būtų laikomas nusikaltimu.

19. Prašomoji Šalis įvykdo abipusės teisinės pagalbos prašymą kuo skubiau ir kuo labiau atsižvelgia į bet kokius prašančiosios Šalies pasiūlytus įvykdymo terminus ir į (pageidautina) prašyme išdėstytas priežastis. Prašomoji Šalis atsako į pagrįstus su prašymo nagrinėjimo eiga susijusius prašančiosios Šalies prašymus. Prašančioji Šalis skubiai praneša prašomajai Šaliai, kai prašoma pagalba nebereikalinga.

20. Prašomoji Šalis gali atidėti abipusės teisinės pagalbos teikimą remdamasi tuo, kad tai trukdo atliekamam tyrimui, vykdomam baudžiamajam persekiojimui ar nagrinėjimai teismo bylai.

21. Prašomoji Šalis, prieš atsisakydama patenkinti prašymą remiantis 14 dalimi ar prieš atidedama jo įvykdymą remiantis 20 dalimi, tariasi su prašančiąja Šalimi, siekdama nuspręsti, ar pagalba gali būti suteikta tokiomis sąlygomis, kurios, jos manymu, būtinos. Jei prašančioji Šalis priima tokiomis sąlygomis teikiamą pagalbą, ji turi tokių sąlygų laikytis.

22. Įprastas prašymo įvykdymo išlaidas padengia prašomoji Šalis, nebent suinteresuotos Šalys susitartų kitaip. Jei prašymui įvykdyti prireikia ar prireiks nemažų ar nenumatytų išlaidų, Šalys tariasi, kad nustatytų sąlygas, kuriomis bus vykdomas prašymas, taip pat išlaidų padengimo būdą.

23. Jei pateikiamas prašymas, prašomoji Šalis:

a) pateikia prašančiajai Šaliai valdžios institucijų duomenų įrašų, dokumentų kopijas ar jos turimą informaciją, kuri pagal jos nacionalinę teisę yra prieinami plačiajai visuomenei; ir

b) gali savo nuožiūra pateikti prašančiajai Šaliai visas, dalį ar pagal tokias sąlygas, kurios jos manymu yra tinkamos, bet kokių valdžios institucijų duomenų įrašų, dokumentų kopijas ar jos turimą informaciją, kurie pagal jos nacionalinę teisę yra prieinami plačiajai visuomenei.

24. Šalys prireikus svarsto galimybę sudaryti dvišales ar daugiašales sutartis ar susitarimus, kurie padėtų įgyvendinti šio straipsnio nuostatų tikslus, padėtų pratiškai juos pasiekti ar sustiprintų jų poveikį.

Ekstradicija

1. Šis straipsnis taikomas vadovaujantis šio Protokolo 14 straipsniu nustatytiems baudžiamiesiems nusikaltimams, kai:

a) asmuo, dėl kurio pateikiamas ekstradicijos prašymas, yra prašomosios Šalies teritorijoje;

b) už nusikaltimą, dėl kurio prašoma išduoti, baudžiama tiek pagal prašančiosios, tiek pagal prašomosios Šalių nacionalinę teisę;

c) už nusikaltimą baudžiama didžiausios trukmės įkalinimo bausme ar kitokia laisvės atėmimo bent ketveriems metams bausme ar griežtesne bausme arba trumpesnės trukmės bausme, kaip suinteresuotos Šalys susitaria vadovaudamosi dvišalėmis ir daugiašalėmis sutartimis ar kitais tarptautiniais susitarimais.

2. Laikoma, kad kiekvienas baudžiamasis nusikaltimas, kuriam taikomas šis straipsnis, yra įtrauktas į bet kurią Šalių tarpusavio sutartį dėl ekstradicijos, kaip nusikaltimas, už kurį asmenys išduodami. Šalys įsipareigoja įtraukti tokius nusikaltimus, kaip nusikaltimus, už kuriuos asmenys išduodami, į visas jų tarpusavio sutartis dėl ekstradicijos.

3. Jei Šalis, kuri yra nustačiusi, kad ekstradicija galima tik pagal sutartį, gauna ekstradicijos prašymą iš kitos Šalies, su kuria ji nesudariusi ekstradicijos sutarties, ji gali laikyti šį Protokolą teisiniu pagrindu ekstradicijai už bet kurį baudžiamąjį nusikaltimą, kuriam taikomas šis straipsnis.

4. Šalys, kurios nėra nustačiusios, kad ekstradicija galima tik pagal sutartį, tarpusavyje pripažįsta nusikaltimus, kuriems taikomas šis straipsnis, nusikaltimais, už kuriuos asmenys išduodami.

5. Ekstradicijai taikomos prašomosios Šalies nacionalinėje teisėje ar taikytinose ekstradicijos sutartyse nustatytos sąlygos, įskaitant, *inter alia*, sąlygas, susijusias su ekstradicijai taikomu mažiausios bausmės reikalavimu ir pagrindus, kuriais remdamasi prašomoji Šalis gali atsisakyti vykdyti ekstradiciją.

6. Šalys laikydamosi savo nacionalinės teisės deda pastangas, kad paspartintų ekstradicijos procedūras ir supaprastintų atitinkamus įrodymų reikalavimus, kai tai susiję su bet kokiais nusikaltimais, kuriems taikomas šis straipsnis.

7. Šalis, kurios teritorijoje yra įtariamas nusikaltėlis, jei ji tokio asmens neišduoda už nusikaltimą, kuriam taikomas šis straipsnis, vien tik tuo pagrindu, kad jis arba ji yra tos Šalies pilietis (-ė), privalo, kai ekstradicijos siekianti Šalis to paprašo, nedelsdama pateikti bylą savo kompetentingoms institucijoms, kad būtų pradėtas baudžiamasis persekiojimas. Tos institucijos priima sprendimą ir atlieka procesinius veiksmus taip pat, kaip ir dėl bet kurio panašaus pobūdžio nusikaltimo pagal tos Šalies nacionalinę teisę. Suinteresuotos Šalys bendradarbiauja viena su kita, visų pirma dėl procedūrinių ir su įrodymais susijusių dalykų, kad užtikrintų tokio baudžiamojo persekiojimo veiksmingumą.

8. Kai Šaliai pagal jos nacionalinę teisę leidžiama išduoti ar kitaip perduoti kokį nors savo pilietį vien tik iškelus sąlygą, kad tas asmuo bus grąžintas tai Šaliai, kad atliktų teisme ar byloje priimtu nuosprendžiu jam paskirtą bausmę, dėl kurios buvo prašoma jį išduoti ar perduoti, ir jei ta Šalis ir asmens ekstradicijos siekianti Šalis sutinka dėl tokios alternatyvos ir dėl kitų jų manymu tinkamų sąlygų, tokios sąlyginės ekstradicijos ar perdavimo pakanka 7 dalyje nustatytam įpareigojimui įvykdyti.

9. Jei ekstradiciją, kurios prašoma tam, kad būtų galima įvykdyti bausmę, atsisakoma įvykdyti todėl, kad prašomas išduoti asmuo yra prašomosios Šalies pilietis, prašomoji Šalis, jei tai leidžiama pagal jos nacionalinę teisę ir laikydamosi tokio įstatymo reikalavimų, prašančiajai Šaliai pateikus

prašymą, svarsto galimybę įvykdyti bausmę, kuri buvo paskirta pagal prašančiosios Šalies nacionalinį įstatymą, ar likusią tos bausmės dalį.

10. Bet kuriam asmeniui, prieš kurį iškelta byla, susijusi su bet kuriuo šiuo straipsniu reglamentuojamu nusikaltimu, užtikrinamas teisingas bylos nagrinėjimas visais baudžiamojo proceso etapais, įskaitant visas pagal Šalies, kurios teritorijoje tas asmuo yra, nacionalinę teisę suteikiamas teises ir garantijas.

11. Jokia šio Protokolo nuostata negali būti aiškinama kaip tokia, kuria įpareigojama išduoti asmenį, jei prašomoji Šalis turi svarių priežasčių manyti, kad prašymas buvo pateiktas siekiant asmenį patraukti baudžiamajon atsakomybėn ar nubausti dėl jo lyties, rasės, religijos, pilietybės, etninės kilmės ar politinių pažiūrų arba kad įvykdžius prašymą to asmens padėtis gali būti pabloginta dėl kurios nors iš šių priežasčių.

12. Šalis negali atsisakyti patenkinti ekstradicijos prašymą vien tik tuo pagrindu, kad manoma, jog nusikaltimas taip pat susijęs ir su fiskaliniais klausimais.

13. Prašomoji Šalis, prieš atsisakydama išduoti asmenį, atitinkamai tariasi su prašančiąja Šalimi, kad sudarytų jai pakankamai galimybių savo nuomonei ir su pareikštais įtarimais susijusiai informacijai pateikti.

14. Šalys siekia sudaryti dvišales sutartis ar susitarimus, kad įvykdytų ekstradiciją ar pagerintų jos veiksmingumą. Jei Šalys saistomos galiojančios sutarties ar tarpvyriausybines sutarties, taikomos atitinkamos tos sutarties ar tarpvyriausybines sutarties nuostatos, nebent Šalys susitaria, užuot jas taikiusios, taikyti 1–13 dalis.

31 straipsnis

Ekstradicijos užtikrinimo priemonės

1. Prašomoji Šalis, vadovaudamasi savo nacionaline teise ir sutarčių dėl ekstradicijos nuostatomis, įsitikinusi, kad to reikalaujama atsižvelgiant į aplinkybes ir tokie veiksmai yra neatidėliotini, prašančiosios Šalies prašymu gali suimti savo teritorijoje esantį asmenį, kurį prašoma išduoti, arba taikyti kitas atitinkamas priemones, kad užtikrintų jo dalyvavimą nagrinėjant ekstradicijos prašymą.

2. Prašančiajai Šaliai turi būti atitinkamai ir nedelsiant pranešama laikantis nacionalinės teisės nuostatų apie remiantis 1 dalimi įgyvendinamas priemones.

3. Bet kuris asmuo, kuriam remiantis 1 dalimi taikomos priemonės, turi teisę:

a) nedelsdamas susisiekti su artimiausiu atitinkamu valstybės, kurios pilietis jis yra, arba, jei tas asmuo yra be pilietybės, valstybės, kurios teritorijoje jis paprastai gyvena, atstovu;

b) būti aplankytas tos valstybės atstovo.

VI DALIS

ATASKAITOS

32 straipsnis

Ataskaitos ir informacijos mainai

1. Kiekviena Šalis teikia per Konvencijos sekretoriatai Šalių susitikimui periodines šio Protokolo įgyvendinimo ataskaitas.

2. Tokių ataskaitų formą ir turinį nustato Šalių susitikimas. Šios ataskaitos yra pagal PSO tabako kontrolės pagrindų konvenciją periodiškai teikiamų ataskaitų dalis.

3. 1 dalyje nurodytų periodinių ataskaitų turinys nustatomas atsižvelgiant, *inter alia*, į:

a) informaciją dėl teisinių, vykdomųjų, administracinių ir kitų priemonių, kurių buvo imtasi šiam Protokolui įgyvendinti;

b) atitinkamai informaciją apie bet kokius suvaržymus ar kliūtis įgyvendinant šį Protokolą ir apie priemones, kurių buvo imtasi jiems pašalinti;

c) atitinkamai informaciją apie suteiktą, gautą ar prašytą finansinę paramą ir techninę pagalbą vykdyti su neteisėtos prekybos tabako gaminiais panaikinimu susijusią veiklą;

d) 20 straipsnyje nurodytą informaciją.

Tada, kai atitinkami duomenys jau yra renkami pagal Šalių konferencijos ataskaitų teikimo mechanizmą, Šalių susitikimas šių pastangų nedubliuoja.

4. Šalių susitikimas, remdamasis 33 ir 36 straipsniais, svarsto galimybę sudaryti susitarimus, kad būtų galima padėti besivystančioms ir pereinamojo laikotarpio ekonomikos Šalims, kai jos to prašo, vykdyti jų įsipareigojimus pagal šį straipsnį.

5. Informacija pagal šiuos straipsnius pranešama laikantis nacionalinės teisės slaptumo ir privatumo nuostatų. Šalys abipusiu susitarimu saugo bet kokią įslaptintą informaciją, kuri pranešama ar kuria keičiamasi.

VII DALIS

INSTITUCIJŲ SUSITARIMAI IR FINANSINIAI IŠTEKLIAI

33 straipsnis

Šalių susitikimas

1. Šiuo Protokolu įsteigiamas Šalių susitikimas. Pirmąją Šalių susitikimo sesiją sušaukia Konvencijos sekretoriatas išgaliojus šiam Protokolui prieš pat prasidedant ar iškart pasibaigus kitam reguliariam Šalių konferencijos posėdžiui.

2. Vėliau Konvencijos sekretoriatas šaukia reguliarius Šalių susitikimo posėdžius prieš pat prasidedant ar iškart pasibaigus reguliariems Šalių konferencijos posėdžiams.

3. Neeiliniai Šalių susitikimo posėdžiai rengiami tada, kai tokią būtinybę nustato Šalių susitikimas ar bet kurios Šalies rašytiniu prašymu, jei per šešis mėnesius nuo tada, kai Konvencijos sekretoriatas perduoda prašymą Šalims, prašymą palaiko bent trečdalis Šalių.

4. PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos Šalių konferencijos Darbo reglamentas ir Finansinės taisyklės Šalių susitikimui taikoma *mutatis mutandis*, nebent Šalių susitikimas nuspręstų kitaip.

5. Šalių susitikimas nuolat tikrina, kaip įgyvendinamas Protokolas, ir priima jo veiksmingam įgyvendinimui palaikyti būtinus sprendimus.

6. Šalių susitikimas nusprendžia dėl savanoriškai nustatytų, pagal šį Protokolą vykdomai veiklai skirtų, Protokolo Šalių įnašų dydžio ir mechanizmo, taip pat dėl kitų galimų išteklių Protokolui įgyvendinti.

7. Šalių susitikimas kiekviename eiliniame posėdyje bendru sutarimu priima biudžetą ir darbo planą iki kito eilinio posėdžio truncančiam finansiniam laikotarpiui, kurie tvirtinami atskirai nuo PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos biudžeto ir darbo plano.

34 straipsnis

Sekretoriatas

1. Konvencijos sekretoriatas yra šio Protokolo sekretoriatas.
2. Konvencijos sekretoriatas, kaip šio Protokolo sekretoriatas, atlieka tokias funkcijas:
  - a) susitaria dėl Šalių susitikimo posėdžių ir bet kurių pagalbinių organų, taip pat darbo grupių ir kitų Šalių susitikimo įsteigtų organų posėdžių ir teikia jiems reikalingas paslaugas;
  - b) gauna, analizuoja, prireikus perduoda ir teikia suinteresuotoms Šalims ir Šalių susitikimui grįžtamąją informaciją apie jo pagal šį Protokolą gautas ataskaitas ir palengvina Šalių tarpusavio informacijos mainus;
  - c) teikia paramą Šalims, kai jos to prašo, visų pirma besivystančioms ir pereinamojo laikotarpio ekonomikos šalims, kurios yra šio Protokolo Šalys, renkant, perduodant ir keičiantis pagal šio Protokolo nuostatas būtina informacija, taip pat pagalbą nustatant turimus išteklius, kad Šalys galėtų lengviau vykdyti įsipareigojimus pagal šį Protokolą;
  - d) rengia ataskaitas apie savo vykdomą vadovaujant Šalių susitikimui veiklą pagal šį Protokolą ir teikia jas Šalių susitikimui;
  - e) užtikrina vadovaujant Šalių susitikimui reikiamą veiklos koordinavimą su kompetentingomis tarptautinėmis ir regioninėmis tarpvyriausybėmis organizacijomis ir kitais organais;
  - f) vadovaujant Šalių susitikimui sudaro pagal poreikį tokius administracinius susitarimus ar susitarimus dėl sutarties, kad galėtų veiksmingai atlikti savo, kaip šio Protokolo sekretoriato, funkcijas;
  - g) gauna ir peržiūri tarpvyriausybinių ir nevyriausybinių organizacijų, kurios pageidauja būti akredituotomis Šalių susitikimo stebėtojomis, pateiktus prašymus, kartu užtikrindamas, kad jos nebūtų susijusios su tabako pramone, ir pateikia peržiūrėtus prašymus svarstyti Šalių susitikimui;
  - h) vykdo kitas, šiame Protokole nustatytas sekretoriato funkcijas ir kitas funkcijas, kurias gali nustatyti Šalių susitikimas.

35 straipsnis

Šalių susitikimo ir tarpvyriausybinių organizacijų tarpusavio ryšiai

Siekiant bendradarbiauti techninėje ir finansų srityse, kad būtų pasiekti šio Protokolo tikslai, Šalių susitikimas gali paprašyti, kad kompetentingos tarptautinės ir regioninės tarpvyriausybės organizacijos, įskaitant finansines ir plėtros institucijas, bendradarbiautų tarpusavyje.

36 straipsnis

Finansiniai ištekliai

1. Šalys pripažįsta finansinių išteklių svarbą tam, kad būtų pasiektas šio Protokolo tikslas ir PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos 26 straipsnio svarbą įgyvendinant Konvencijos tikslus.
2. Kiekviena Šalis, vadovaudamasi savo nacionaliniais planais, prioritetais ir programomis, teikia finansinę paramą savo nacionalinei veiklai, kuria siekiama įgyvendinti šio Protokolo tikslą.

3. Šalys prireikus skatina naudotis dvišaliais, regioniniais, subregioniniais ir kitais daugiašaliais kanalais, kad užtikrintų finansavimą besivystančių ir pereinamojo laikotarpio ekonomikos šalių, kurios yra šio Protokolo Šalys, pajėgumams stiprinti siekiant įgyvendinti šio Protokolo tikslus.

4. Nepažeidžiant 18 straipsnio nuostatų, Šalys skatinamos, atitinkamai ir atsižvelgiant į nacionalinę teisę ir politiką, bet kokias pajamas, gautas iš nusikalstamos veiklos neteisėtai prekiaujant tabaku, tabako gaminiais ir gamybos įranga, panaudoti šiame Protokole nustatytiems tikslams įgyvendinti.

5. Atitinkamose regioninėse ir tarptautinėse tarpvyriausybiniuose organizacijose ir finansinėse bei plėtros institucijose atstovaujamos Šalys skatina šias institucijas teikti finansinę paramą besivystančioms ir pereinamojo laikotarpio ekonomikos valstybėms, kurios yra šio Protokolo Šalys, siekiant padėti joms įvykdyti įsipareigojimus pagal šį Protokolą, neapribojant jų teisių dalyvauti šiose organizacijose.

6. Šalys susitaria, kad:

a) siekiant padėti Šalims vykdyti įsipareigojimus pagal šį Protokolą, visi atitinkami potencialūs ir esami ištekliai, kurie gali būti panaudoti su šio Protokolo tikslais susijusiai veiklai, turėtų būti sutelkti ir panaudoti visų Šalių labui, visų pirma besivystančių ir pereinamojo laikotarpio ekonomikos valstybių, kurios yra šio Protokolo Šalys, labui; ir

b) Konvencijos sekretoriatas praneša besivystančioms ir pereinamojo laikotarpio ekonomikos šalims, kurios yra šio Protokolo Šalys, kai jos to prašo, apie turimus finansavimo išteklius jų įsipareigojimams pagal šį Protokolą palengvinti.

7. Šalys, vadovaudamosi PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos 5 straipsnio 3 dalimi, gali pareikalauti, kad tabako pramonė padengtų bet kurias, su Šalies įsipareigojimais susijusias išlaidas šio Protokolo tikslams pasiekti.

8. Šalys deda pastangas, laikydamosi savo nacionalinės teisės, kad įgyvendindamos protokolą galėtų pačios save finansuoti, įskaitant finansavimą renkant mokesčius ir kitas rinkliavas už tabako gaminius.

VIII DALIS

GINČŲ SPRENDIMAS

37 straipsnis

Ginčų sprendimas

Su šio Protokolo aiškinimu ir taikymu susijusių Šalių tarpusavio ginčų sprendimas reglamentuojamas PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos 27 straipsniu.

IX DALIS

PROTOKOLŲ SUDARYMAS

38 straipsnis

Šio Protokolo pakeitimai

1. Bet kuri Šalis gali siūlyti šio Protokolo pakeitimus.

2. Protokolo pakeitimus svarsto ir priima Šalių susitikimas. Konvencijos sekretoriatas perduoda Šalims bet kurio siūlomo šio Protokolo pakeitimo tekstą likus bent šešioms mėnesiams iki

posėdžio, kuriame jį siūloma priimti. Taip pat Konvencijos sekretoriatas perduoda siūlomus pakeitimus šio Protokolo signatarams ir susipažinti – depozitarui.

3. Šalys deda visas pastangas, kad bendru sutarimu pasiektų susitarimą dėl bet kurio siūlomo šio Protokolo pakeitimo. Jei visos galimybės pasiekti bendrą sutarimą buvo išnaudotos ir sutikimo nepasiekta, kaip paskutinė priemonė pakeitimui priimti, būtina posėdyje dalyvaujančių ir balsuojančių Šalių dviejų trečdalių balsų dauguma. Šiame straipsnyje „dalyvaujančios ir balsuojančios Šalys“ – Šalys, dalyvaujančios ir balsuojančios už arba prieš. Konvencijos sekretoriatas praneša apie bet kokią priimtą pakeitimą depozitarui, kuris nusiunčia jį apsvarstyti visoms Šalims.

4. Pakeitimo priėmimo dokumentai deponuojami depozitarui. Vadovaujantis 3 dalimi priimtas pakeitimas įsigalioja jį priėmusioms Šalims devyniasdešimtąją dieną nuo datos, kurią depozitaras gauna bent dviejų trečdalių Šalių priėmimo dokumentus.

5. Pakeitimai bet kuriai Šaliai įsigalioja devyniasdešimtąją dieną nuo datos, kurią ta Šalis deponuoja depozitarui minėto pakeitimo priėmimo dokumentą.

39 straipsnis

Šio Protokolo priedų priėmimas ir pakeitimas

1. Bet kuri Šalis gali siūlyti, kad būtų sudaryti šio Protokolo priedai, ir siūlyti šio Protokolo priedų pakeitimus.

2. Prieduose apsiribojama sąrašais, formomis ir bet kuria kita su procedūriniais, mokslo, techniniais ar administraciniais klausimais susijusia aprašomąja medžiaga.

3. Šio Protokolo priedai ir pakeitimai siūlomi, priimami ir įsigalioja vadovaujantis 38 straipsnyje nustatyta tvarka.

X DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40 straipsnis

Išlygos

Šiam Protokolui išlygos netaikomos.

41 straipsnis

Pasitraukimas

1. Bet kada praėjus dvejiems metams nuo šio Protokolo įsigaliojimo datos Šaliai, ta Šalis gali pasitraukti iš Protokolo nusiųsdama rašytinį pranešimą depozitarui.

2. Bet koks toks pasitraukimas įsigalioja praėjus vieniems metams nuo datos, kurią depozitaras gauna pranešimą apie pasitraukimą ar vėlesnės datos, kuri gali būti nurodoma pasitraukimo pranešime.

3. Taip pat laikoma, kad bet kuri Šalis, kuri pasitraukia iš PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos, pasitraukia ir iš šio Protokolo, ir toks pasitraukimas įsigalioja jos pasitraukimo iš PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos dieną.

42 straipsnis

Balsavimo teisė

1. Išskyrus 2 dalyje nustatytus atvejus, kiekviena šio Protokolo Šalis turi vieną balsą.
2. Balsuodamos dėl jų kompetencijai priskirtų klausimų, regioninės ekonominės integracijos organizacijos pasinaudoja savo teise balsuoti ir turi tiek balsų, kiek yra jų valstybių narių, kurios yra šio Protokolo Šalys. Tokia organizacija nesinaudoja teise balsuoti, jei tokia teise naudojasi jos valstybės narės, ir atvirkščiai.

43 straipsnis

Pasirašymas

Protokolas teikiamas pasirašyti visoms PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos Šalims 2013 m. sausio 10–11 dienomis Pasaulio sveikatos organizacijos būstinėje Ženevoje, o vėliau iki 2014 m. sausio 9 d. – Jungtinių Tautų būstinėje Niujorke.

44 straipsnis

Ratifikavimas, priėmimas, patvirtinimas, oficialus patvirtinimas ar prisijungimas

1. Valstybės ratifikuoja, priima šį Protokolą, jam pritaria ar prie jo prisijungia, o regioninės ekonominės organizacijos, PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos Šalys, jį oficialiai patvirtina ar prie jo prisijungia. Prie Protokolo galima prisijungti nuo dienos, kuri yra vėlesnė nei Protokolo pasirašymo užbaigimo data. Protokolo ratifikavimo, priėmimo, jo patvirtinimo, oficialaus patvirtinimo ar prisijungimo prie jo dokumentai deponuojami depozitarui.

2. Bet kuri Protokolo Šalimi tapusi regioninė ekonominės integracijos organizacija, kurios nė viena valstybių narių nėra Protokolo Šalis, yra saistoma visų išipareigojimų pagal šį Protokolą. Kai tai susiję su organizacijomis, kurių valstybės narės yra Šalys, ta organizacija ir jos valstybės narės nusprendžia dėl atitinkamų savo pareigų vykdant išipareigojimus pagal šį Protokolą. Tokiais atvejais organizacijos ir valstybės narės neturi teisės tuo pat metu naudotis ir šiuo Protokolu suteikiamomis teisėmis.

3. Regioninės ekonominės integracijos organizacijos savo dokumentuose apie oficialų patvirtinimą ar prisijungimą nurodo savo kompetenciją šio Protokolo reglamentuojamais klausimais. Taip pat šios organizacijos praneša depozitarui, kuris savo ruožtu praneša Šalims, apie bet kokį reikšmingą jų kompetencijos pakeitimą.

45 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis Protokolas įsigalioja devyniasdešimtąją dieną nuo tada, kai depozitarui deponuojamas keturiasdešimtas ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo, oficialaus patvirtinimo ar prisijungimo dokumentas.

2. Kiekvienai PSO tabako kontrolės pagrindų konvencijos Šaliai, kuri ratifikuoja, priima, pritaria ar oficialiai patvirtina šį Protokolą arba prie jo prisijungia, kai įvykdomos 1 dalyje nustatytos įsigaliojimo sąlygos, šis Protokolas įsigalioja devyniasdešimtąją dieną nuo datos, kurią deponuojamas jo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo, oficialaus patvirtinimo ar prisijungimo dokumentas.

3. Taikant šį straipsnį, bet kuris regioninės ekonominės integracijos organizacijos deponuotas dokumentas nelaikomas papildomu, kai tai susiję su tos organizacijos valstybių narių deponuotais dokumentais.

46 straipsnis

Depozitaras

Šio protokolo depozitaras yra Jungtinių Tautų Generalinis Sekretorius.

47 straipsnis

Autentiški tekstai

Šio Protokolo originalas, kurio visi tekstai anglų, arabų, ispanų, kinų, rusų ir prancūzų kalbomis yra autentiški, deponuojamas Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui.